

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Alja Polajžer

Gledalska izkušnja med mladimi v času digitalizacije filma
Diplomsko delo

Ljubljana, 2017

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Alja Polajžer

Mentor: prof. dr. Peter Stanković

Somentor: doc. dr. Dejan Jontes

Gledalska izkušnja med mladimi v času digitalizacije filma

Diplomsko delo

Ljubljana, 2017

ZAHVALA

Rada bi se zahvalila svojemu mentorju red. prof. dr. Petru Stankoviću za podporo in čas ter strokovne usmeritve pri pisanju diplomskega dela. Zahvalila bi se tudi doc. dr. Dejanu Jontesu za strokovno podporo pri izdelavi dela. Prav tako sem hvaležna tudi staršem za dodatno motivacijo in podporo pri študiju.

Gledalska izkušnja med mladimi v času digitalizacije filma

Kinematografi so imeli ob svojih začetkih drugačen pomen kot danes. Predstavljali so prvo obliko ritualizirane kulture tega edinstvenega medija. Ob razvoju tehnologije s televizijo in kasneje z digitalizacijo se je gledalska izkušnja spremenila. Ob digitalizaciji filma so se začele pojavljati piratske strani in v zadnjih letih tudi zakonite oblike spletnih platform, ki posamezniku omogočajo lahko dostopnost do filmov in serij doma. V diplomskem delu raziskujem, kakšna je dandanes v času digitalizacije gledalska izkušnja med mladimi, koliko, zakaj in kam gledalci še hodijo v kino ter ali okolje, iz katerega prihajajo, vpliva na njihov obisk. Skozi teoretični del diplomskega dela bom izpostavila zgodovino kinematografov, koncept gledalca, pomen žanra, vpliv gledalčevega okolja na obisk in izkušnjo obiska kinematografa v času digitalizacije. S kvalitativno metodo delno strukturiranih vprašanj bom pridobila vpogled v gledalčevo filmsko izkušnjo doma in ob obisku kina ter ugotavljala, kolikšen in kakšen je dandanes še obisk ter kaj za gledalce predstavlja posebnost izkušnje.

Ključne besede: kinematografi, gledalec, digitalizacija, film.

Young spectators' experience in the era of film digitalization

Cinema once played quite a different role than today. In its early beginnings cinema represented a unique form of a ritualised culture. With the growth of technology, cinematic experience changed significantly. With the digitalization of society and the arrival of broadband internet connections various "pirate" portals and legal platforms emerged that enabled user an easy access to "video on demand". In the theoretical part I will elaborate upon the history of the cinema, the concept of the viewer, the significance of a genre, the impact of the viewer's location on the choice of cinema they visit and the experience itself in a digitalization era. I will use the qualitative method of partially structured questionnaires to gain an insight into the viewer's experience of watching a movie in a cinema and at home, try to determine what the frequency of visiting a cinema is today and what do viewers still find unique in a visit to the cinema.

Key words: cinema, spectator, digitalization, film.

KAZALO

1	Uvod.....	6
1.1	Raziskovalna vprašanja	6
2	Kinematografi.....	7
3	Gledalec.....	10
4	Filmska izkušnja.....	11
5	Filmski žanr.....	14
6	Filmski gledalec v času digitalizacije.....	15
6.1	Vpliv okolja na obisk kinematografov	18
7	Metodologija	19
7.1	Vprašanja intervjujev.....	21
8	Analiza	21
9	Sklep.....	32
10	Zaključek.....	33
11	Literatura	35
	Priloga A: Transkripti.....	39

1 UVOD

V diplomskem delu bom raziskovala izkušnjo gledalca ob obisku kina. Ugotavljala bom, kakšna je s strani gledalca razlika med ogledom filma doma in v kinu, kako so se navade gledalcev spremenile in kakšna je izkušnja obiska kinodvoran. Navada obiska kina se je skozi čas drastično spremenila. V začetku je obisk kina predstavljal izkušnjo, ki je gledalca popeljala v drugačen svet, v času digitalizacije pa se je ta navada spremenila. V delu bom preučevala, kakšna je dandanes ta izkušnja gledalca, kako gleda na obisk kina, ki je, kot omenja tudi Pušnikova, upadla, ter kakšna je gledalčeva izkušnja ogleda filma doma, ali izpolni njegova pričakovanja ali ne. Veliko raziskav temelji na starejših podatkih iz prejšnjega stoletja, zato je pomembno izpostaviti, kakšna je dandanes sodobna filmska izkušnja gledalca. Opravila bom kvalitativno raziskavo polstrukturiranih oziroma delno strukturiranih vprašanj in vanjo vključila 15 intervjujev ljudi iz urbanega in ruralnega okolja različnih starosti ter poskušala izvedeti, kako in zakaj še obiskujejo kino. V delu se bom osredotočila predvsem na opredelitev kinematografov na splošno in poskušala izvedeti več o sodobni izkušnji obiska kinematografov ter izpostavila filmsko občinstvo oziroma filmskega gledalca. Primerjala bom izkušnjo gledanja filma doma in v kinu v času digitalizacije. Opredelila bom koncept gledalca. Uporabila ter opredelila bom kvalitativno metodologijo. Po opravljeni raziskavi bom opredelila ključne značilnosti ter ugotovitve povezala s teoretičnim ozadjem oziroma literaturo. Skušala bom izpostaviti gledalčevo izkušnjo v času digitalizacije, o kateri je pisal tudi Blatnik in izpostavil pomembnosti interneta ter digitalnih kopiranj datotek. Izpostavil je negativno izkušnjo obiska kinodvoran kot povod za gledanje filmov doma. Cilj raziskave je ugotoviti, kaj gledalcem dandanes v času digitalizacije pomeni izkušnja obiska kina, kako pogosto ga gledalci sploh še obiskujejo, kot je raziskoval že Lazarsfeld leta 1947, ter kako gledalec doživlja izkušnjo in ob kakšnih priložnostih.

1.1 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

Raziskovalno vprašanje: Kako so se spremenile gledalske navade v digitalizaciji?

- a) Kje gledalci gledajo film?
- b) Kako gledajo film?
- c) Koliko dandanes gledajo filme?
- d) Kakšna je njihova izkušnja obiska kinodvorane in gledanja filma doma?
- e) Kako na te navade vpliva tip okolja (urbano ali ruralno okolje)?

2 KINEMATOGRAFI

Prve filmske predstave so bile predvajane leta 1895 s projektorjem bratov Lumière, ki sta v Parizu predvajala prvo predstavo, znano po tem, da so se gledalci ustrašili živeče podobe vlaka in zbežali iz dvorane. To bi lahko predstavili tudi kot sam začetek kina. Gledalci so bili vznemirjeni zaradi novih kratkih filmov, ki so trajali samo po nekaj sekund. Na slovenskih tleh je prva tiskana novica o filmski predstavi izšla leta 1896, torej leto pozneje po prvi predstavi v Parizu (Brenk 1979). Kinematografi so bili sprva potujoči in so na primer v Ljubljani gostovali v Grand Hotelu Union in na prostem v Tivoliju (Žun in Bajsič 2014). Na mestu današnjega kina Komuna je stal prvi kinematograf oziroma salon hotel »Pri Maliču«, kjer so se predvajali prvi filmi. Kinematograf, narejen po principu kinetoscopa, je predvajal prizore v naravni velikosti s plastičnimi podobami (Brenk 1979, 8–14). Prvi kinematograf pa je bil ustanovljen leta 1905 v ZDA. Kinodvorana vključuje filmsko platno (v začetkih je bil film predvajan na steno), operatersko kabino (v kateri kinooperater nadzoruje vrtenje filma), zvočnike, sedeže, biljaterja (tisti, ki trga vstopnice), potrebno temo za predvajanje filma in, seveda, gledalce (Žun in Bajsič 2014, 6–8).

Kino je imel in še vedno ima pomembno vlogo pri ustvarjanju množične medijske kulture. »Filmska kamera in projektor sta skupaj s kinom tvorila prvi elektronski medij, ki je ustvaril množično medijsko občinstvo in začel ustvarjati ritualizacijo medijske uporabe« (Pušnik 2015, 52). Kino je posledica industrializacije in urbanizacije, ki je začel oblikovati prosti čas gledalcev in počasi kultivirati vsakdanji ritual ljudi. Praksa obiska filma je pridobila vzorec vrednot, simbolov in občutkov. Ob pojavu kina se je sprva govorilo o tem, kako kino kvari ljudi in da ob obisku kina živijo v iluzijah in lažeh, ki se izničijo ob zapustitvi kinematografa. Sprva je imel kino torej negativno konotacijo, ki je skozi čas prešla v pozitivno, s tem da so ljudje skozi film lahko izkusili drug svet in kraje ter različne občutke. Film in kino se večkrat prepletata. Za začetek lahko med njima razlikujemo s tem, da je kino nastal po začetku nastanka filma, in sicer ob potrebi prikaza filmov občinstvu. Kino povezujemo s čustvi in občutki, saj je množica ljudi hitela v kino, kjer so lahko končno videli in si predstavljali potovanja, daljne dežele in podobno (Pušnik 2015).

Do prve svetovne vojne so bile projekcije oziroma kina premična in so potovali po različnih hotelih in lokalih, po vojni pa so začela mesta pridobivati lastne kinodvorane. Vedno izpostavljeno obiskovanje kina s strani mladih pa se je med prvo svetovno vojno tudi v Ljubljani spremenilo, saj obiskovalci kina postanejo tudi vojaki. Dekleta so lahko hodila v kino samo v spremstvu gardedame ali drugega spremstva (Žun in Bajsič 2014, 13). V 20. letih

prejšnjega stoletja je večina ljudi že hodila v kino. V Veliki Britaniji niso bili obiskovalci kina starejši, ki niso bili na tekočem z novo navado obiska kina, ter pomemben del izobraženega razreda, ki je večere rajši posvetil branju knjig (Manvell 1951, 22–23). V Sloveniji pa se je takrat z ustanovitvijo Države Slovencev, Hrvatov in Srbov pojavilo več svobode na področju filmske industrije in kinematografov. V Ljubljani so tako nastala kino Tivoli (leta 1922), kino Matica leto kasneje in kino Ljubljanski dvor (današnji Kinodvor). Ljudi je kino pritegnil v takšni meri, da so bile kinodvorane razprodane že v dopoldanskem času (Žun in Bajsič 2014, 14). Iz 30. let prejšnjega stoletja imamo prve podatke o obiskih kina iz Kraljevine Jugoslavije. Med letoma 1933 ter 1939 se je število kinodvoran povečalo iz 319 na 413 in to število se je povečevalo nekje do leta 1962/63 (Pušnik 2015, 59). Po vojni pa so se sicer pojavili tudi neodvisni kinematografi in drive-in kinematografi, ki so prikazovali filme po lastnem izboru. Kljub pojavom različnih studiev pa so se pojavili tudi neodvisni filmarji (Corbett 2001).

Corbett izpostavi upad udeležbe kina med leti 1940 in 1950, saj je v tistem času s prihodom televizije v dom več ljudi zapostavilo ogled filma v kinu in sledilo novemu fenomenu gledanja filma doma (Corbett 2001). Ob prihodu televizije se je torej začelo novo obdobje in nov način gledanja oziroma filmske izkušnje. Kinodvorane so skušale obdržati gledalce z različnimi formati, poleg njih pa so tudi posvečali pozornost projekciji z različnimi učinki. Eden izmed bolj odmevnih primerov je tako William Castle, ki je gledalcem vpeljal različne »realistične« učinke – pod sedež je namestil blage elektrošoke ob določenih prizorih in s tem skušal gledalcem vzbuditi občutek presenečenosti in vživetosti v film. Med drugim so dodali tudi učinek spuščanja vonja v dvorano in s tem skušali pritegniti gledalce. Ob filmu s pošastmi so se celo oblačili v le-te in med filmom hodili po dvorani ter vzbujali strah v gledalcih (Blatnik 2009, 22). Pred letom 1950 je bila izkušnja obiska kina velika razvedrilna dejavnost. Glede na raziskave je bila med vojno v Ameriki ta dejavnost na prvem mestu. V letu 1946 je bilo v Združenih državah Amerike v povprečju 95 milijonov ljudi na teden v kinu. V spolu je bila udeležba kina približno enaka. V naslednjem desetletju je obisk kina že upadel. Z izjemo drive-in kina, ki je deloval na princip, da se je gledalec pripeljal z lastnim avtomobilom, torej kot kino na prostem. Manvell je izpostavil pomembno prelomnico ob pojavu televizije, ki je predstavljala določene prednosti pred filmom. Ljudem je veliko pomenilo, da so lahko preko televizije pogledali prenos določenega dogodka v živo (Manvell 1951). Običajno se je pri tem zbrala cela družina in ta ritual je velikokrat vključeval tudi ostale ritualne elemente, kot so hrana in pijača, katere omenja Rotherbuhler (Rotherbuhler 2016). Prednost je bila tudi v tem, da so lahko imeli televizijo doma, v domačem prostoru s široko ponudbo, ki je posamezniku omogočala preklapljanje televizijskih kanalov oziroma

programov, ki so vsak zase ponujali drugačne vrste vsebin (dokumentarne, novice, zabavo itd.). V začetku je bilo nekaj kratkoročnih slabosti televizije, na primer visoka cena televizijskega seta in omejenost programov, majhen zaslon, slaba kvaliteta slik in podobno, kar se je sčasoma in z razvojem tehnologije izboljšalo (Manvell 1951, 86–87). Televizija torej kasneje postane cenovno bolj ugodna, zaslon postane večji, televizija ožja in kvaliteta slike vedno boljša. V Sloveniji je bila prelomnica rekordnih obiskov kinematografov med letoma 1959 in 1960, ko so zabeležili kar 17,2 milijona obiskovalcev letno, od tega jih je največ (6 milijonov) bilo v Ljubljani, kjer je največ gledalcev obiskalo kino Union (Žun in Bajsič 2014, 24).

Gallupova (1977) raziskava je ugotavljala, kakšno je domače preživljanje večera ob filmu in izkušnja obiska kina. Rezultati raziskave so pokazali, da je domače preživljanje večera ob filmu prevladalo nad izkušnjo obiska kina. Med leti 1970 in 1980 je pojav snemanj z videorekorderjem to še okrepil (Nelmes in drugi 1999). Videorekorder je omogočal, da so si gledalci filme lahko ogledali kadarkoli so želeli, nabor filmov je postal dosegljiv večji množici in s posnetimi filmi na kasetah je bila gledalcem omogočena tudi zaustavitev filma in kasnejši ogled le-tega. Funkcije zaustavitve filma se tudi v dobi digitalizacije izkažejo za element, ki razlikuje izkušnjo gledanja filma v kinu in doma, saj si v kinu ogledamo celoten film, medtem ko ga doma večkrat zaustavimo. V 80. letih prejšnjega stoletja, ko so nastali multipleksi, je postal obisk kina drugačen. Sprememba je pomenila več dvoran, kar posledično prinaša več predvajanj raznovrstnih filmov ter s tem večjo pestrost izbire, vsebina filmov pa je postala popularna – mainstream. Multipleksi so začeli sobivati z nakupovalnimi centri; ta značilnost se nanaša predvsem na Ameriko. Največ ljudi med 16. in 24. letom se je ob nakupovanju ustavilo v kinu. Torej je kljub kulturi gledanja filma doma še vedno imela močno vlogo izkušnja obiska kina (Aveyard 2011, 74–75). Kultura obiska kina se je ohranjala do prihoda digitalizacije, ki je spremenila gledalsko izkušnjo. Kinematografi v smislu sporočanja predstavljajo komunikacijsko tehnologijo. Kljub pojavu širokozaslonskih televizij, videorekorderjev, digitalnih videodiskov in ostalih tehnologij, ki omogočajo gledanje filma, kino še vedno ni izumrl. Na slovenskih tleh se je sprememba poznala po osamosvojitvi Slovenije leta 1991, ko je prej uspešen filmski studio za produkcijo Viba prenehal delovati, financiranje filmov pa je prešlo na Filmski sklad, ki podeljuje denar neodvisnim produkcijskim podjetjem (npr. Vertigo ali Emotion film). Z zakasnitvijo ob prelomu stoletja tudi na slovenski trg vstopijo multipleksi, kot so Kolosej, Planet Tuš in kasneje Cineplexx (Majcen 2014). Razvoj digitalne tehnologije se je zgodil na prelomnici 21. stoletja, ko se pričnejo dogajati spremembe v kinu, ki v svojo ponudbo začenja vključevati lastnosti

kinematografa, torej širokozaslonske zaslone, istočasni izid filma v kinu kot po televiziji in druge prednosti. Dokler bodo ljudje želeli oditi iz hiše in obiskati kinematograf, bo kino obstal. Corbett poudarja tudi simbolični pomen, ki ga ima kino, in po njegovem sklepanju o prihodnosti bodo ljudje še vedno hodili v kino (Corbett 2001). V nadaljevanju opazimo spremembe ob obisku kina v 21. stoletju, in sicer ob digitalizaciji se Corbettova napoved deloma uresniči, saj vseeno obisk kina obstane, vendar, kot opisuje Pušnikova, se začne velik upad obiska kinematografov ter spremembe v gledalski izkušnji. Preden preidemo na čas digitalizacije filma pa moramo definirati koncept gledalca in gledalsko izkušnjo.

3 GLEDALEC

Herbert Blumer je leta 1939 definiral gledalce kot kolektivno množico, ki je možna v pogojih moderne industrializirane urbane družbe. Blumer je definicijo gledalcev postavil v čas pred vzponom televizije. Izpostavil je posameznike, ki so med seboj anonimni, vendar jih veže skupen interes zunaj njihove okolice. Občinstvo je razpršeno, veže pa jih razmerje med njimi in množičnim medijem, ki jim daje določeno sporočilo, na katerega ne morejo odgovarjati. Kljub temu da je Blumer izpostavljala definicijo pred vzponom televizije, jo lahko uporabimo za osnovo gledalstva (Blumer v McQuail 1997, 6–7). Torej lahko tudi filmske gledalce izpostavimo kot kolektivno množico, ki jih veže skupen interes po ogledu filma ali obiska kinematografa iz podobnih motivov oziroma razlogov. Medijsko občinstvo smo velikokrat, tudi v primeru gledanja predstave, ki nam jo predstavlja platno v kinu. Izkušnjo ogleda filma delimo s skupino anonimnih posameznikov v zatemnjenem prostoru, ki jih povezuje filmska dvorana (Zanker in Lealand 2010). Med samim gledanjem filma v kinu ali doma predstavljamo občinstvo in smo povezani z drugimi posamezniki. Občinstvo Tudor opredeljuje kot ne-prispevajoči prejemnik, vendar izpostavi, da filmsko občinstvo opredeljujemo drugače, saj v določenem pomenu vseeno deluje kot prispevajoče občinstvo. Kako prispeva k filmu, vpliva njegova volja, situacija, izkušnja in drugi pogoji. Obisk kina je torej posameznikova socialna interakcija, ki mu ponudi izkušnjo, ob kateri uživa, jo sovraži, se uči iz nje ali v njo verjame. Občutki izkušnje so odvisni od vsakega posameznika, skupno, kar jih povezuje pri tem, pa je fizični prostor, v katerem so. Le-ta je poleg kina lahko tudi prostor, kjer se odvija projekcija premikajočih slik z zvočno sinhronizacijo in večji zatemnjeni prostor. Te značilnosti so pomembne iz vidika, da izolacija posameznika in primernost prostora vplivata skoraj hipnotično in posamezniku omogočata večjo osredotočenost na predvajan film. Tudi to razlikuje ogled filma doma, kjer je običajno osvetljen ali svetlejši

prostor, ki nam daje vsakdanji poznan občutek. Ta vsakdanji prijeten občutek se pretrga ob obisku kinodvoran, zato je tudi naša izkušnja obiska kina drugačna (Tudor 1974, 74–75).

Z gledalstvom lahko povežemo tudi ritual oziroma ritualno komuniciranje, ki predstavlja nekaj, kar je telesno in miselno ter ima zunanjo obliko. Povedano drugače, naše gledanje filmov lahko označimo kot odnos z opazovalnim medijem. Če bo ritual gledalca oziroma njegova vloga gledanja filma samo kot opazovanje, potem bo ta ritual šibek, vendar se okrepi, ko ta ritual postane skupen, torej ko vanj vključimo več ljudi s skupnimi ritualnimi lastnostmi ob gledanju filmov, kot je v kinu na primer pijača in hrana – značilna pokovka, Coca-Cola. Doma se na primer gledalci znanstvene fantastike zberejo, oblečejo v opravo, značilno za vsebino filma, in si skupaj s temi določenimi ritualnimi elementi ogledajo film. Pri večini gledalstvo ni zgolj le gledanje nečesa, ampak njegova vloga sestoji iz določenih družbeno predpisanih vlog (Rotherbuhler 2016, 117–118).

4 FILMSKA IZKUŠNJA

Film je industrijski izdelek in umetnost. Film kot nekaj, kar si ogledamo kot gledalci na tekočem traku ali pa dandanes v digitalnem zapisu. »Film se pojavlja v obliki različnih filmskih trakov, posnetih na različne načine in z različnimi možnostmi in tehnikami, le načini predvajanja so si med seboj povsod podobni, čeprav so kinematografi še tako različni« (Rudolf 1980, 131). Filmska izkušnja predstavlja celotno izkušnjo gledalstva oziroma gledalčevega ogleda filma. Pri filmski izkušnji je pomembno, kakšne občutke nam film ustvari. Ali so to dobri občutki zadovoljstva po dobrem filmu ali razočaranje ob slabem. Kino je pomemben kot fizični prostor ali kot medij zabave in izobrazbe, ki v svoji razsežnosti gane ljudi po vsem svetu (Gray 2010).

Lazarsfeld je leta 1947 pred prihodom televizije v dom raziskoval gledalce na filmskem področju. V raziskavi je intervjuval ženske v časovnem razponu dveh mesecev in jim zastavljal vprašanja o pogostosti obiskovanja kina. Seveda je glede na čas njegovega raziskovanja tudi samo preživljanje prostega časa in status žensk bilo drugačno kot danes. Čas njegove raziskave je postavljen ravno 2 leti po koncu 2. svetovne vojne in za vzorec vzame samo ženske. Skuša raziskati koliko, s kom in zakaj se ženske odpravljajo v kino. Kino je imel velik in ugleden pomen ter je predstavljal prostor druženja. Ugotovil je, da največ žensk obiskuje kino enkrat ali večkrat tedensko. Ne glede na izobrazbo so ženske pod starostjo 25 let enako obiskovale kino, med 25 in 44 let pa sta 2 % žensk z nižjo izobrazbo več obiskovala kino. V drugih karakteristikah obiska je raziskal, da 91 % žensk hodi v kino v družbi (v 70 %

primerih je bila to družina, v 30 % prijatelji). Med drugim se je 60 % žensk v kino odpravilo zaradi določenega filma na sporedu, 21 % jih je samo želelo oditi v kino oziroma zaradi razloga prostega večera in 19 % je naštel oba razloga (Lazarsfeld 1947, 160–168). Potrebno je poudariti tudi dejstvo, da je bila filmska izkušnja drugačna tudi zaradi razvoja filma, ki je vključeval povezavo likovnega in zvočnega medija, ki sta se s prihodom zvoka v filmih sinhronizirala (Vasilevski 1980, 66).

Austin (1985) je razlikoval motive, zaradi katerih ljudje obiskujejo kina. Ugotovil je, da med 493 študenti, ki jih je preučil, jih največ obišče kino, ker ga spoznavajo kot razvedrilno dejavnost, na drugem mestu kot sprostitvev, tretje kot neko zanimivost, četrto pa kot socialno dejavnost (Austin 1985, 1). Zabavna in sprostitvena stran motivov pa ni edina, saj gledalci hodijo v kino tudi zaradi kina kot vira znanja in izobrazbe. V tem primeru je potrebna avtorjeva poglobljenost v zgodbo filma, po navadi gre v takih primerih za bolj umetniške filme. Delimo pa tudi na okus, ki je različen glede na množično občinstvo in elito. Lovell in Sergi (2009) sta uporabila kvantitativno raziskovanje in analizirala med hollywoodskimi filmi s srečnim koncem in artističnimi filmi z resničnim, bolj žalostnim koncem ter vključila zadovoljstvo obeh občinstev glede filmov. Med ključnimi ugotovitvami sta zaključila, da elitnemu občinstvu bolje odgovarjajo filmi, ki imajo jasen konec, zato si raje ogledajo takšen film za razliko od množičnega občinstva, ki si raje ogleda film s srečnim koncem, pa čeprav ima le-ta odprt zaključek za interpretacijo. Množično občinstvo je tudi bolj zadovoljno s filmi, ki vključujejo nekaj fantastičnega in animiranega, da se junak znajde v nevarni situaciji, in situacije, postavljene v čas prihodnosti ali sedanjosti v urbanem okolju (Lovell in Sergi 2009, 1–22).

Tudor je izpostavil izkušnjo obiska kina kot izkušnjo, ki obsega tako socialno institucijo kot posameznikovo izkušnjo. Izpostavi spremembe v pomenu obiska kina. V 30. letih prejšnjega stoletja je namreč izkušnja predstavljala poseben ritual. Avtor izpostavi dve raziskavi, prvo iz sociološke ankete iz leta 1946 in drugo iz Jicnars raziskave leta 1968, kjer opazi ponavljajoče dejavnike, ki nakazujejo, da je populacija, ki največkrat zahaja v kina, mlajša – najbolj pogosto obiskujejo kino mladostniki od 16 do 24 let (Tudor 1974, 85–87). Opazimo, da večina avtorjev ugotavlja, da so mladi tisti, ki obiskujejo kino. Enako sta trdila tudi Lazarsfeld in Austin, medtem ko se starejši še vedno raje poslužujejo drugačnih kulturnih aktivnosti. Zato se tudi sama v diplomskem delu osredotočam na mlade.

Metz izpostavlja kino kot institucijo, ki nam vzbuja določeno zadovoljstvo in želje. Gledalčeva motivacija za ogled filma, zadoščenje, ki ga film ponuja, in želje, ki jih vzbuja, lahko v gledalcu vzbudijo čustva in naredijo nanj določen vtis. Film vzbuja gledalcem prijetne

občutke in čustva, ki so pogojeni z gledalčevim družbenim in gledalskim kontekstom, spolom, filmom in filmsko sceno (Metz v Plantinga 2009, 19–21). Plantinga izpostavi več vrst užitkov, ki jih ima gledalec. Med najbolj ključnimi, ki jih v gledalcu vzbudi film, so kognitivna igra, čustvena izkušnja, simpatija in parasocialna udeležba, zadovoljevanje čustvenih prečnic v narativnosti in ostale reflektivne aktivnosti v povezavi s filmskim gledanjem (Plantinga 2009, 21). Rudolf na filme pogleda še drugače in jih poenoti z umetnimi sanjami, ki so nam na razpolago vsakič, ko odidemo v kino ali pa si film ogledamo doma. Tudi on izpostavi izkušnjo obiska kina kot posebno. Film predstavi kot sredstvo, ki nam pomaga pri naših težavah in vzbudi naše želje. Avtor implicira na pomen filma kot prikazovanja sveta, ki nam olajša način sporazumevanja z drugimi (Rudolf 1980, 134–135). Pomen posebnosti filma, ki sem ga omenjala, pa se začne sčasoma izgubljati. V letu 1990 pride do večjega razvoja tehnologije in do nove generacije, ki ni poznala odraščanja s prvotnim, posebnim pomenom izkušnje ogleda filma v kinu. Allen izpostavlja novo generacijo 90. let, ki ni imela prve filmske izkušnje v kinu, ampak doma, zato za njih ta avtentičnost izkušnje ni več tako pomembna. Pomen socialnosti izkušnje obiska kina se je v novejši generaciji izgubil. Včasih avtentična izkušnja obiska kina se je spremenila v dostopnost filma po želji posameznika ter filma kot nekaj, kar imamo, nadzorujemo. Sodobni model socialne izkušnje kina temelji bolj na praksi socialnega omrežja kot na izkušnji obiska kina. Nova generacija se filma poslužuje bolj v smislu druženja s posamezniki, medtem ko je včasih posebna izkušnja obiska kina veljala za družaben in heterogen dogodek (Massey v Allen 2011, 80–86).

Fornerino in drugi (2008) opisujejo kino kot prostor, ki je zaprt, zavarovan in obdan z gledališkim okoljem ter vzbuja posameznikova čustva. Vsaka izkušnja posameznika je edinstvena in se ustvari med potrošnikom in njegovim okoljem ter poda posamezniku določene kognitivne in čustvene odzive nanj. Opisuje gledalčevo poglobljenost v edinstveno filmsko izkušnjo, ki je odvisna tudi od gledanega filma oziroma njegovega žanra. Kot dejavnik za vzpostavitev gledalčeve izkušnje in čustev je pomembna tudi interakcija z drugimi. Le-ta se zgodi ob gledanju filma v dvorani polni gledalcev ali po filmu v razpravi z drugimi gledalci (Fornerino in drugi 2008). Medtem ko Fornerino in drugi izpostavljajo pomembnost drugih gledalcev pri celotni izkušnji filma, pa Blatnik (2009) leto kasneje ugotavlja, da je morda ravno nakopičenost gledalcev v kinodvorani moteč dejavnik, ki gledalca motivira k ogledu filma doma. V raziskavi Fornerino in drugi na vzorcu študentov in dijakov ugotavljajo intenzivnost čustev in povezavo med različnimi žanri filmov. Predvajali so jim grozljivke, glasbene filme, komedije in dramatične komedije. Prišli so do ugotovitev,

da se poglobljenost čustev ni veliko razlikovala. Čustva so bila pri dramskih komedijah manjša, socialna interakcija močnejša pri grozljivkah, prav tako tudi čustvenost, ki se kaže v strahu in šoku, ter zadovoljstvo s filmom (Fornerino in drugi 2008, 103). Na eni strani gledamo na film kot nekaj, kar nam naredi izkušnjo posebno ter vpliva na naša čustva, na drugi strani pa ne smemo pozabiti, da lahko film obravnavamo tudi kot tržno blago. Za industrijo ima prednost dohodek oziroma zaslužek, ki je celoten namen večjih filmskih industrij. Še vedno ne smemo pozabiti, da je film v svojem začetku vseeno pritegnil ljudi z živimi slikami in gibljivimi fotografijami, ki so prikazovala optično atrakcijo in zabavo. Frelih opozarja, da mora biti glavna vloga filma še vedno pritegniti gledalce zaradi svoje magične moči, ki jih nato z občutki popeljejo v druge dogodke in kraje (Frelih 1980, 17).

Skozi čas je obisk kina pridobival drugačne pomene. Večji pomen pa je na drugi strani začela pridobivati televizija znotraj doma. V 30. in 40. letih prejšnjega stoletja je obisk kina pomenil ogled risanke, 9-minutnega domišljjskega filma, danes pa nihče več ne obišče kina za ogled tedenskih novosti. Izkušnja kina pomeni ogled določenega filma, za katerega imamo pričakovanja, ki nam jih krojijo žanri skozi oglaševanje, kritike in ostale medije, ki širijo informacijo, in značilnosti žanra do nas. Vsaka izkušnja filma bi nas morala pritegniti za ponovni obisk. Predvsem Hollywood skuša vedno znova skozi različne žanre in zgodbo razviti edinstveno filmsko izkušnjo (Allen in Hill 2004, 164).

5 FILMSKI ŽANR

Filmski ustvarjalci imajo žanrske zasnove, na podlagi katerih ustvarjajo film. Glede na te žanre pa se gledalci tvorijo v subkulture različnih okusov. Žanr torej ustvarja specifično žanrsko realnost, ki jo prepoznamo in razumemo zaradi določenih značilnosti, ki so se pojavljale skozi serijo enakih filmskih žanrov. Prepoznamo jih po specifičnem človeškem kontekstu avdio-vizualnih iztočnic, kot so določen jezik, zvok, glasba, obleka, pripomočki in postavljena scena (Tudor 1974, 113–114). Lahko bi torej trdili, da obstaja tip filmov, ki med seboj filme povezuje ali pa jih loči (Kocijančič 1980, 19–24). Žanri vplivajo tudi na odločitve gledalcev v povezavi s samo izbiro filma, saj glede na žanr pričakujejo določene filmske značilnosti in zgodbo.

Filmski žanri so se začeli pojavljati v prvi polovici 20. stoletja ob vzponu filma in kina. Dandanes sicer poznamo vrsto novih žanrov, vendar so se od začetka pojava filma in ustvarjanja le-tega delili na 9 ključnih kategorij, po katerih so filmski ustvarjalci skušali ustvarjati film, ki bo ustrezal določenemu okusu gledalcev in kriterijem žanra. Izpostavila

bom samo nekaj ključnih značilnosti. Prvi žanr so predstavljale glasne absurdne komedije, v katerih je poudarek na igralcih, ki se vedejo norčavo in absurdno; njihove scene velikokrat temeljijo na njihovem trpljenju. Druga zvrst je domača komedija, kjer je poudarek na težavah v družinskem življenju. Po navadi so takšen žanr vrteli v večjih kinodvoranah. Tretja zvrst, romantična komedija, je vzbujala spolno privlačnost in vsebovala elemente šarmantnosti ter lepih igralcev. Glasbeni filmi so bili značilni predvsem za ameriški trg, kjer so na prvo mesto postavljali zabavo. Je tesno povezan s plesno-glasbeno industrijo. Peti žanr so drame in melodrame, kjer uprizarjajo ekstremne situacije in temelji na resnosti ustvarjalcev. Naslednji, popularni, religijski, idealistični in filozofski filmi so temeljili na tem, da je glavni lik v težkem boju sam s sabo, vendar se vseeno v njem skriva neka pozitivnost, upanje v človeštvo. Sedma kategorija kriminalnih melodram temelji na državljanu, ki spoštuje družbena in zakonska pravila ter se poda na dogodivščino raziskovanja proti pravilom družbe. Predzadnji so grozljivi filmi oziroma grozljivke, ki vzbujajo v gledalcih strah in le-ti uživajo ob tem. Zadnji žanr, ki je bil značilen za začetke filma, pa je bil vojni film. Med razne podobne dogodivščine spadajo tudi popularni ameriški kavbojski filmi (Manvell 1951, 34–41). Vsi ti žanri imajo svojo subkulturo gledalcev, ki prepozna specifične elemente in zgodbo skozi določen žanr.

Kocijančič (1980) govori o tem, kaj določeni žanri filmov prikazujejo. Pri komercialnih filmih gre za prikazovanje apologije družbe in pomembnosti v človeških atributih. Pri znanstvenofantastičnih filmih, ki na primer prikazujejo neko življenje onstran zemlje, katerega naj bi se človek oziroma gledalec bal, hkrati pa razmišljal o kvalitetah človeka, ki bodo rešile svet. Pri takih filmih gre za komercialne filme, ki morajo na koncu vseeno gledalca pomiriti. Pri umetniških filmih gre za avtorjevo subjektivno analizo družbe, pri kateri je glavni namen izpostaviti problem in družbo v celoti. Avtor jih deli na tri ključne zvrsti, ki vključujejo igrane filme, ki so se rodili v gledališču, dokumentarne filme, ki prikazujejo stvarne podobe, torej ne olepšujejo stališča, prikazujejo realnost, ki je sicer vseeno subjektivna, saj že sama avtorjeva postavitev kamere vpliva na percepcijo filma. In zadnja, tretja zvrst animiranih filmov, ki izhajajo iz likovne umetnosti, spravljeni v gibanje (Kocijančič 1980, 19–24).

6 FILMSKI GLEDALEC V ČASU DIGITALIZACIJE

Young (1999) razlaga o filmski izkušnji tik pred 21. stoletjem. Omeni čas, ko televizija še ni bila tako prisotna in je izkušnja obiska kina ter gledanja filma pomenila izkustvo, kateremu se

ni mogel približati katerikoli drug medij. Z razvojem tehnologije in novih medijev pa je nova oblika razvedrila in zabave v internetu in računalniku. Opisuje razlike med gledanjem filma v kinu in doma. Pri prvem izpostavi gledalčevo fizično prisotnost v kinu, kjer nam širokost filmskega zaslona preprečuje, da bi gledali drugo. Za razliko od tega pa imamo doma vrsto drugih distrakcij. V kinu nimamo možnosti preklapljanja med programi ali ustavljanja filma, zato smo osredotočeni na film (Young 1999, 24–45). Young omeni celovito izkušnjo obiska kina, kot so jo omenjali že ostali avtorji, ki je od začetka vključevala poceni vstopnino, kasneje tudi napovednike novih filmov, velik ekran, ki je gledalca popeljal v svojevrstno izkušnjo, kot je omenjala že Pušnikova. V dobi digitalizacije se ta izkušnja spremeni in gledalci se usmerjajo v gledanje filmov doma, ki znova ponuja drugačno izkušnjo. Skozi digitalizacijo v 90. letih je film pridobil več obdelav in učinkov v post distribuciji ter digitalizacijo projektorjev, ki gledalcu omogoča boljšo kvaliteto slike oziroma filma v kinu. Z digitalizacijo kina je le-ta pridobil tudi na boljši kakovosti zvoka (McQuire 2004, 105). Omeniti je potrebno tudi bolj ugodno opremo za ogled filma doma. Skozi čas je postal nakup večje televizije in glasbenega sistema bolj ugoden, kar omogoča gledalcu dobro kakovost zvoka pri gledanju filma doma in tako vedno boljšo filmsko izkušnjo.

Produkcijo in distribucijo filmov so imela od začetka v lasti podjetja za snemanje filmov in kinematografi. Določen okus publike je studiu prikazal najlažjo pot do dobička. Skozi različne žanre se pojavljajo različni okusi. Digitalizacija je v smislu produkcije in distribucije pripomogla filmskemu svetu ob ustvarjanju filma, hkrati pa je pomenila padec obiska kina. Z vzponom DVD-jev, torej digitalnih video diskov, se je pričel lažji dostop do filmov. Kasneje se posledično prične začetek modelov, kot je Netflix, ki skozi naročnino uporabniku omogoča ogled serij in filmov. Blatnik govori o kinu kot zabaviščnem parku, saj se v digitalizaciji preobrazi v multipleks, ki med drugim ponuja tudi druge vrste zabave oziroma dodano vrednost poleg ogleda filma. Poleg izkušnje filma ponujajo hrano, pijačo in druge vrste zabave v multipleksu. Digitalno kopiranje, ki je navdušilo filmarje, pa je pripomoglo k lažjemu piratstvu filmov. Najprej se je pojavilo tako imenovano pešpiratstvo, kjer kopirajo film in ga nato dostavijo drugim v fizični obliki, nato pa je to prešlo v digitalno in spletno obliko delitve kopij filma. Reed Hastings je ustanovitelj omenjenega Netflix, spletne videoteke, pri kateri naročnik plača mesečno naročnino in si tako preko spleta lahko ogleda film ali serijo (Blatnik 2009, 49–65). Netflix je v Sloveniji prisoten od lanskega leta (2016) in je pomembna spletna platforma zaradi zakonitega dostopa in neomejene vsebine. Alternativa temu pa so nezakonite piratske vsebine omenjene v nadaljevanju. Prednost Netflix je

predvsem v lahki dostopnosti in nezavezujoči pogodbi z uporabnikom ter dejstvo, da lahko serije in filme gledamo na katerikoli napravi, naj bo to pametni telefon, tablica ali računalnik. Omogoča torej prenosljivost dostopa. Trenutno ima Netflix v Sloveniji še nekaj pomanjkljivosti glede vsebine in pomanjkanje slovenskih podnapisov. Vseeno pa je dostopna vsebina v odlični kvaliteti in napovedi trdijo, da se bo z uporabo Netflixa zmanjšala raba piratskih strani. V Sloveniji je trenutno edina tovrstna platforma, ki poleg drugih piratskih strani vpliva na novo dobo gledalstva (Tomšič 2016).

Vpeljava protokola BitTorrent ustvarjalca Brama Cohena je pomenila precejšnjo spremembo in vzpon izmenjave datotek prek interneta. Tako je množica začela prek interneta in BitTorrenta prenašati tudi filme. Spletna stran PirateBay je zagovarjala prost informacijski pretok. Podobna stran je tudi Partis, ki predstavlja zbirko filmov in drugih digitalnih datotek, katere lahko uporabnik s pomočjo na primer BitTorrenta prenese na računalnik in si jih nato ogleda. Sicer se na tem mestu pojavlja problematika avtorskih pravic pri kopiranju datotek, ki je v nekaterih državah bolj, v drugih manj sankcionirana. Gre torej za vrsto piratstva. Pojavijo se tudi spletne strani s podnapisi, katero imamo tudi v Sloveniji (podnapisi.net), ki gledalcu omogočajo lažji ogled filma s pomočjo podnapisov, dostopnih v različnih jezikih (Blatnik 2009, 121–125).

V zadnjem desetletju je prišlo do precejšnjega nezadovoljstva ob obisku kina, izpostavlja Blatnik. Gledalci zamujajo na predstave, saj vedo, da jih na začetku čakajo reklame, nekatere moti glasnost predvajanega filma, veliko ljudi se pogovarja in moti ostale med ogledom, motijo jih klimatske naprave, zaradi varčevanja žarnic pa so lahko predvajani filmi pretemni. Vzponu piratstva in ogledu filma doma bi lahko pripisali nezadovoljstvo z obiskom kina, na kar namiguje Blatnik. Poudarja, da lahko film dobimo kjerkoli, zato bi se morale kinodvorane bolj truditi ter vzpostaviti celotno izkušnjo kina in ne samo poudarjati pomen celotne izkušnje v projekciji filma (Blatnik 2009, 133–139). Aveyardova (2016) poudarja te spremembe filmskega gledanja v zadnjih 30 letih. Filmski gledalci zunaj kina so postali popularni z razvojem tehnologije in možnostjo dostopa do filmov tudi doma. Delila je med javnim kinom in zasebnim (doma). Poleg filmov poudari tudi vzpon gledanja serij. Moranova je izpostavila, da bi morala filmska izkušnja potekati v kinu, v zatemnjeni sobi s popolnimi tujci, kjer je vsaka napetost in čustvenost povezana med vsemi udeleženci (Moran v Aveyard 2016, 143). O vseh teh značilnostih novodobnega obiska kinodvoran pa piše tudi Bernikova. Omenja, da večji kino centri, kot je na primer Kolosej in Cineplexx, poskušajo gledalce privabiti z dodano vrednostjo oziroma dodatnimi ponudbami hrane in pijače, dodatnimi posebnimi učinki (3D, 4D ipd.) in poleg filmov ponuditi tudi tematsko premiero filmov, kjer gledalci pridobijo

produkt, ki se povezuje s filmom (revija za ženske gledalke). Poleg predvajanih filmov ponujajo tudi razne gledališke predstave, praznovanja otroških rojstnih dnevo in podobne načine pritegnitve več gledalcev. S tem skušajo dodati oziroma povečati vrednost celotne izkušnje obiska kinodvorane. Kot avtorica članka predstavi, le-ta sestoji iz dolge čakalne vrste za vstopnico in hrano, visoko ceno le-teh, dolgih napovednikov pred filmom in motečih gledalcev v kinodvorani. Na drugi strani pa izpostavlja vzpon manjših kinodvoran, kjer poudari Kinodvor, ki je imel v lanskem letu (2016) kar 121.213 obiskovalcev. Tam celotna izkušnja obiska kina temelji na odnosu med gledalcem in filmom (Bernik 2017).

Todd (2013) opisuje spremembe, ki jih je prinesla digitalizacija in razvoj tehnologije. Tehnologija omogoča velik zaslon in stereo zvočni sistem doma, kar ponuja boljšo filmsko izkušnjo za gledalca. Omeni, da so tisti gledalci, ki doma gledajo film, tudi obiskovalci kina. Tako se izboljšuje kvaliteta filmov, dostopna prek piratskih strani, kar skušajo izboljšati tudi kinematografi in se skušajo proti digitalizaciji boriti za gledalce (Todd 2013).

6.1 VPLIV OKOLJA NA OBISK KINEMATOGRAFOV

Dejavnik, katerega bom upoštevala tudi pri kvalitativnem raziskovanju v diplomskem delu, je okolje, iz katerega prihajajo posamezniki. Zanima me, ali okolje vpliva na njihov obisk kinematografov. Coate in drugi (2017) so raziskovali dejavnike, ki vplivajo na gledalčev obisk kina, in sicer med glavnimi so: fizična infrastruktura kinematografa, raznolikost ponujenih filmov, prisotnost filmskega festivala v okolju oziroma mestu kinematografa in povprečna vstopnina. Urbana mesta ponujajo posebno kulturnost s posebnim karakterjem in sceno, ki ustvari določeno kulturo obiskovanja kina (Coate in drugi 2017, 163–173). Kot je tudi Aveyardova (2011) raziskovala, je kino pomemben dejavnik zabave in socialnosti, ki ljudi iz ruralnih okolij povezuje z globalno kulturo. V začetku 21. stoletja so se drugje po svetu začela odpirati tudi nekomercialna manjša kina v ruralnih okoljih. Avtorica je sicer raziskovala lokalne ljudi ruralnih okolij v Avstraliji, vendar lahko vseeno opazimo, da je izkušnja obiska ruralnih kinematografov drugačna, saj tam ne sledijo najnovejšim trendom predvajanih filmov, vendar imajo vseeno na domačine določen vpliv. V njeni raziskavi se je izkazalo, da so o filmski izkušnji kina imeli pozitivne občutke. Torej se pomen obiska filma razlikuje med ljudmi ruralnih in urbanih okolij (Aveyard 2011, 140–149). Večji pomen socialnosti, identitete in povezovanja ima obisk kina za ljudi ruralnih okolij, kar je bil prvotni pomen obiska kina tudi v preteklosti, ob samem pojavu le-tega. Takrat, ko je za ljudi izkušnja obiska kina predstavljala posebno izkušnjo povezovanja ljudi ter ohranjanja določene kulture in rituala. Coate in drugi (2017) so v svojo raziskavo vključili element kinemabilnosti

(»*cinemability*«), s katerim so raziskovali pogostost obiska kina in druge elemente, ki vplivajo na sam obisk kina. Najpomembnejši dejavnik je za gledalce predstavljalo število projekcij predvajanega filma. Vključili so anketo, ki jo je izpolnilo 129 ljudi na internetu. Zanimalo jih je, zakaj so urbana mesta bolj obiskana in kaj vpliva na kulturo obiskovanja kina. Ocenili so, da na obisk kina veliko vpliva ponudba raznolikosti predvajanih filmov in cena vstopnic. Pomembno je izpostaviti, da je obisk kinodvoran odvisen tudi od preferenc posameznika, saj nekemu veliko pomeni, da je kinodvorana del nakupovalnega centra s parkirnim mestom, drugim prevladuje pomembnost na primer filmskega festivala v določenem mestu (Coate in drugi 2017, 163–173).

7 METODOLOGIJA

Kvalitativni raziskovalni cikel sestoji iz oblikovalnega, etnografskega in analitičnega dela. V prvem ciklu formuliramo raziskovalna vprašanja, pregledamo literaturo ter vključimo teorijo in s tem oblikujemo konceptualni okvir za raziskovanje. V drugem etnografskem delu opisujemo ključne zbrane podatke, opišemo raziskovalni instrument ter zberemo udeležence raziskave. V zadnjem analitičnem delu, ki je ključen del kvalitativnega raziskovanja, analiziramo podatke. Oblikujemo kode, opisujemo in primerjamo, kategoriziramo in konceptualiziramo ter povežemo z originalnim oblikovalnim delom in teorijo (Hemmink in drugi 2011, 5). Najpogostejša oblika kvalitativnega raziskovanja je intervju, ki se deli na več vrst strukturiranosti. Kvalitativno raziskovanje bo sestavljeno iz polstrukturiranega oziroma delno strukturiranega intervjuja, v katerem so nekatera napol odprta vprašanja že vnaprej zasnovana, druga pa sproti zastavljena. Strukturiran intervju sestavljajo vprašanja zaprtega tipa ter specifično zaporedje vprašanj. Druga vrsta intervjujev so manj strukturirani. Sestavljajo jih delno strukturirani oziroma polstrukturirani intervjuji, katerega sem uporabila sama v raziskovanju. So najpogostejša oblika pridobivanja podatkov, sestavljena iz vprašanj odprtega tipa, ki sledijo specifičnemu okviru ali so popolnoma prosta. S tem tipom lažje raziščemo nove podatke, probleme, vidik in poglobljena mnenja ljudi. Oblika intervjuja je fleksibilnejša zaradi same narave spontanih in konkretnih odgovorov. Obstajajo pa tudi drugačni načini intervjuja, kot so odprti ali življenjski tipi (Kordeš in Smrdu 2015, 37–50). Vsem udeležencem je bila tema intervjuja predstavljena v nekaj stavkih pred opravljanjem intervjujev. Opravljenih je bilo 15 anonimnih intervjujev. Sodelovale so 4 osebe moškega spola in 11 oseb ženskega spola. 8 intervjuvancev prihaja iz Ljubljane, 6 iz okolice ali izven Ljubljane, 1 oseba pa med tednom biva v Ljubljani in med vikendom v Mariboru. Urbana

mesta predstavljajo večja mesta s svojimi kinematografi. Intervjuji so različno dolgi, dolžina je odvisna tudi od govornikovega smisla po širšem razlaganju. Osnova vprašanj je bila vnaprej pripravljena, med intervjujem pa so bila podvprašanja spontano zastavljena, kar nam omogoča tudi delno strukturiran intervju. S tem pridobimo širši vpogled v posameznikove navade in njegovo mišljenje. Lokacije intervjuja so bile izbrane naključno, saj je bilo za opravljenih 15 intervjujev potrebno veliko organizacije in prilagajanja. Prvi intervju je bil opravljen 17. 4. 2017 ob 20.49 v lokalu v Bežigradu. Trajal je 7 min 18 s. Intervjuvanec je oseba moškega spola s starostjo 27 let, biva v Ljubljani ter je samozaposlen. Drugi intervjuvanec moškega spola ima 27 let, živi v Ljubljani in je zaposlen. Intervju je bil opravljen 26. 3. 2017 ob 20.05 pri intervjuvancu doma in je trajal 3 min 25 s. Tretja intervjuvanka je oseba ženskega spola, intervju je bil opravljen 26. 3. 2017 ob 20.10 pri intervjuvanki doma v Ljubljani, stara je 27 let in je zaposlena. Intervju je trajal 3 min 23 s. Četrta intervjuvanka je oseba ženskega spola, stara 24 let, ki je včasih živel v Črnomlju, sedaj pa živi v Ljubljani in je študentka. Intervju je bil opravljen na Fakulteti za družbene vede 27. 3. 2017 ob 18.27 uri. Intervju je trajal 6 min 56 s. Peta intervjuvanka je oseba ženskega spola, ki je stara 22 let, živi v Ljubljani in je študentka. Intervju je bil opravljen 4. 4. 2017 ob 11.38 v okolici Fakultete za družbene vede in je trajal 4 min 50 s. Šesta intervjuvanka je oseba ženskega spola stara 24 let. Kraj bivanja predstavljata Kočevje in Celje, je študentka. Intervju je bil opravljen 4. 4. 2017 ob 11.53 v okolici Fakultete za družbene vede in je trajal 6 min 12 s. Sedma intervjuvanka je oseba ženskega spola, ki živi v Begunjah na Gorenjskem. Je študentka stara 22 let. Intervju je bil opravljen 4. 4. 2017 ob 12.02 v okolici Fakultete za družbene vede in je trajal 3 min 4 s. Osmo intervjuvanka je oseba ženskega spola, 31 let, študentka. Intervju je bil opravljen 4. 4. 2017 ob 13.08 v okolici Fakultete za družbene vede ter je trajal 3min 41 s. Deveta intervjuvanka je bila oseba ženskega spola, 21 let, ki živi v Domžalah in je študentka. Intervju je bil opravljen 6. 4. 2017 ob 10.12 v lokalu v Ljubljani in je trajal 8 min 5 s. Deseta intervjuvanka je oseba ženskega spola, 21 let, ki je študentka in živi v Kranju. Intervju je bil opravljen 6. 4. 2017 ob 15.19 izpred Muzeja sodobne umetnosti in je trajal 5 min 18 s. Enajsti intervju predstavlja oseba moškega spola, 29 let, ki živi v Ljubljani za Bežigradom in je zaposlen. Intervju je bil opravljen 9. 4. 2017 ob 11.17 pri intervjuvancu doma. Trajal je 5 min 15 s. Dvanajsta intervjuvanka ženskega spola ima 24 let in biva v Komendi pri Kamniku ter je študentka podiplomskega študija v Ljubljani. Intervju je bil opravljen 11. 4. 2017 ob 14.58 uri v okolici Fakultete za družbene vede in je trajal 4 min 30 s. Trinajsta intervjuvanka ženskega spola ima 23 let, je študentka, ki med tednom biva v Ljubljani in med vikendom v Mariboru (domačem kraju). Intervju je bil opravljen 11. 4. 2017

ob 17.21 na Fakulteti za družbene vede in je trajal 9 min 45 s. Štirinajsta intervjuvanka ženskega spola je stara 30 let in biva v Ljubljani, v Črnučah. Je študentka. Intervju je bil opravljen pri intervjuvanki doma 18. 4. 2017 ob 20.22 in je trajal 5 min 10 s. Zadnji intervjuvanec je oseba moškega spola trintridesetih let iz Ljubljane. Je zaposlen. Intervju je bil opravljen pri osebi doma 18. 4. 2017 ob 20.28 in je trajal 3 min 31 s.

7.1 VPRAŠANJA INTERVJUJEV

Intervju je bil sestavljen iz začetnih demografskih vprašanj o starosti, kraju bivanja in statusu.

1. Kako pogosto obiskujete kinematografe?
2. Katere kinematografe po navadi obiščete? Ali so le-ti v kraju bivanja?
3. Ob kakšnih priložnostih se odpravite v kino?
4. Zakaj se odločate za obisk kina?
5. Kolikšen delež filmov gledate doma in kolikšen v kinu ter zakaj?
6. Kako gledate na filme doma in v kinu?
7. Kako doživljate obisk kina?
 - a) Kaj vas v kinu zmoti (v kinodvorani, ponudbi, med filmom)?
 - b) Kaj za vas naredi izkušnjo obiska kina posebno?
8. Kako doživljate film doma?
 - a) Ali se določeni elementi izkušnje gledanja filma doma izgubijo?
9. Kaj za vas izkušnjo gledanja filma doma naredi boljše ali slabšo od izkušnje obiska kina?
10. Kateri žanr hodite po navadi gledat v kino, kateri doma?
 - a) Zakaj določen žanr gledate v kinu in zakaj doma?

8 ANALIZA

V analizi so bili drugi, tretji, sedmi in osmi intervju uporabljeni zgolj zaradi podatkov o pogostosti ogleda filma ter demografskih podatkov oziroma do vključno petega vprašanja intervjuja, saj iz njih nisem pridobila dovolj potrebnih informacij za dodatno analizo. V analizi bom torej izhajala iz zastavljenih raziskovalnih vprašanj, katerega glavno vprašanje je, kako so se spremenile gledalske navade v času digitalizacije. Prav tako bom izhajala iz podvprašanj, kje gledalci gledajo film, kako, koliko in kakšna je njihova izkušnja obiska kinematografov za razliko od gledanja filma doma. Zastavljena so bila predhodno omenjena zasnovana vprašanja intervjuja in nekatera tekom intervjuja zasnovana podvprašanja. Z

vprašanem o pogostosti obiska kinematografa sem skušala raziskati, kako pogosto v času digitalizacije in lažje dostopnosti filmov preko omenjenih piratskih spletnih mest gledalci še obiskujejo kinematografe. Odgovori so bili različni, pa vendar vsi, za razliko od raziskav v preteklosti pred časom digitalizacije, govorijo o redkih obiskih. Intervjuvanec 1, ki prihaja iz Ljubljane, je odgovoril: »Frekvenca variira, ampak približno enkrat na mesec.« Intervjuvanec 2 prihaja iz Ljubljane in obiskuje kinematografe približno enkrat na dva meseca, približno enako kot intervjuvanka 3 iz Ljubljane. Četrta intervjuvanka je nekoč živela v Črnomlju in o tem povedala: »... mislm rojena, do zdej sm živela v Črnomlju, ampak tam mam tako staro kinodvorano, da če preživiš tiste dve uri na neudobnem stolu, si že ceu heroj, večji kot tist na platnu ponavadi, tko da naš kino ni gljh najbolj prijetna izkušnja.« Intervjuvanka je torej poudarila neudobje kinodvorane, zaradi česar v bivšem bivalnem kraju ni obiskovala kinematografa. Danes biva v Ljubljani in je o pogostosti obiska kinematografa trdila: »Zelo redko, kinematografe obiskujem najbolj pogosto v času Lifa. Se pravi bolj ta nekonvencionaln film mi je bolj pri srcu, takrat pogledam tut po deset filmov, ni problema, na mesečni ravni pa zlo malo.« Razlika v pogostosti se je v večji meri izpostavila pri peti intervjuvanki iz Ljubljane, ki je dejala: »Kinematografe ne obiskujem, mislm da sm nazadne ga obiskala eno leto nazaj. Pa še to sem prejela vstopnice zastonj,« kar kaže, da kinematografe obiskuje zelo redko, na letni ravni. Šesta intervjuvanka biva v Kočevju in Celju ter podobno kot prvi intervjuvanec obiskuje kinematografe približno enkrat mesečno. Sedma intervjuvanka prihaja iz Begunj na Gorenjskem in obiskuje kino dva- do trikrat mesečno, medtem ko osma intervjuvanka trikrat letno. Deveta intervjuvanka prihaja iz Domžal in je o obisku trdila: »Zelo redko. Bi rekla da petkrat na let,« deseta intervjuvanka iz Kranja pa je trdila: »Bolj redko pa še takrat k se mi kakšn film zdi tko vreden ogleda ga raje ne grem gledat no, če prov sm bla zdej v zadnič recimo pol leta da sm bla dvakrat pa se mi zdi to kar velik no.« Enajsti intervjuvanec iz Ljubljane je najpogostejši obiskovalec kina, in le-tega obiskuje: »Dokaj pogosto. Mensezdi da enkrat na tri tedne zadne čase.« Dvanajsta intervjuvanka iz Komende pri Kamniku obiskuje kinematografe enkrat na dva ali tri mesece, trinajsta intervjuvanka, ki biva med tednom v Ljubljani in med vikendi v Mariboru, redko, okoli dvakrat letno, štirinajsta intervjuvanka iz Ljubljane enkrat mesečno, prav tako petnajsti intervjuvanec iz Ljubljane. Torej je bil najpogostejši odgovor enkrat mesečno, nato trije odgovori enkrat na dva meseca, trije odgovori dva- do trikrat mesečno, odgovora dvakrat in trikrat letno, dva odgovora o zelo redkem obisku na letni ravni ter eden izstopajoč odgovor o obisku kinematografa enkrat na tri tedne. S primerjavo Lazarselfove raziskave iz leta 1947, ko so ženske v kino hodile večkrat tedensko, lahko opazimo drastičen upad obiska kinematografov,

kot je ugotavljala že Pušnikova. Kinematografi so bili včasih razprodani vnaprej in ljudje so cenili posebnost izkušnje. Kot opazimo iz intervjujev, pa je obisk kina postal redek, iz tedenske ravni je prešel na mesečno ali celo letno raven. Zanimalo me je tudi, kakšen je odnos med pogostostjo obiska kina in vplivom okolja, iz katerega prihajajo gledalci, in ali torej obstaja kakšna vrsta povezave. Aveyardova (2011) je poudarjala tudi karakterno sceno, ki jo vzpostavi kultura obiskovanja kina. Izpostavi ljudi iz ruralnih okolij, ki se z obiskom kinematografov povežejo z globalno kulturo. Velik pomen obiska kina le-teh ljudi predstavlja tudi dejavnik socialnosti in druženja. Poskušala bom ugotoviti, ali obstaja kakšna vzporednica z vprašanjem o vplivu okolja na obisk kinematografa in o tem, katere kinematografe in koliko intervjuvanci obiskujejo ter ali so te v kraju kjer bivajo. Med 8 intervjuvanci, ki prihajajo iz Ljubljane, so se odgovorili o pogostosti obiska kina razlikovali. Prvi intervjuvanec iz Ljubljane torej obiskuje kino enkrat mesečno, dejal je, da obiskuje: »A te k so mi najbližji pa te k majo najboljšo ponudbo ... Kolosej, Kinodvor pa Kino Bežigrad.« Opazimo lahko omembo razdalje, ki očitno vpliva na njegovo odločitev. Drugi intervjuvanec obiskuje kinematografe enkrat na dva meseca in enako kot tretja intervjuvanka obiskuje Kino Bežigrad in Planet Tuš v Kranju. Torej en kinematograf v kraju, kjer biva, in drugi izven Ljubljane. Četrta intervjuvanka v prejšnjem kraju bivanju v Črnomlju ni obiskovala kina, sedaj, ko biva v Ljubljani, pa je dejala, da same kinematografe zelo redko obišče, saj se v večji meri udeležuje filmskih festivalov. Kinematografe pa po navadi: »Tudi v Kinodvor grem učasih pogledat ko mi kej uide na Lifu, al pa še ni na Lifu, tko.« Torej v kraju, kjer biva. Peta intervjuvanka obiskuje kinematografe redko, na letni ravni, vendar ko se odpravi v kino, obišče Kolosej, ki je v kraju, kjer biva. Enajsti intervjuvanec, ki redno obiskuje kinematografe (enkrat na tri tedne), obiskuje Kino Bežigrad v kraju, kjer biva. Zadnja dva intervjuvanca iz Ljubljane obiskujeta kinematografe približno enkrat mesečno in po navadi obiščeta Kolosej, ki je v kraju, kjer bivata, ter Cineplexx v Kranju, izven Ljubljane. Od osmih intervjuvancev iz Ljubljane vsi obiščejo kinematograf v kraju bivanja, medtem ko štirje od njih obiskujejo tudi Cineplexx v Kranju.

Med šestimi intervjuvanci trije bivajo v kraju z lastnimi kinematografi in trije v ruralnih okoljih brez lastnih kinodvoran. Šesta intervjuvanka iz Kočevja in Celja obišče kinematografe enkrat mesečno: »Ja po navadi v Ljubljani Kolosej, pa ene trikrat sem bila tm v Kranju Planet Tuš al kaj je tist ... ja to,« ki se ne nahajata v kraju, kjer biva, vendar glede na povprečje obiskuje kinematografe podobno kot intervjuvanci iz Ljubljane, torej velikega odstopanja ni. Sedma intervjuvanka iz Begunj na Gorenjskem obiskuje kinematografe dvakrat do trikrat mesečno v Ljubljani – Koloseju. Osmo intervjuvanka, ki je sama ob vprašanju, če jo kaj zmoti

v kinu, trdila: »... mogoče samo oddaljenost, da se je treba tja odpeljati. Ampak več, to je zdej zaradi mojega kraja bivanja.« Omenjena intervjuvanka obiskuje kino trikrat letno, torej približno na štiri mesece. Obišče Cineplexx Novo Mesto, ki ni v kraju, kjer biva, je pa najbližje le-temu. Ob njeni sami omembi in pogostosti obiska opazimo povezavo v obiskovanju kina. Vendar z izjemo osme intervjuvanka v večini ni opaziti, da bi okolje vplivalo na obisk kinematografa. Pogostost obiskovanja se med intervjuvanci iz urbanih in intervjuvanci iz ruralnih okolij zelo malo ali celo ne razlikuje. Vendar, kot je bilo med intervjuji izpostavljeno, tudi zaradi redkega obiska kinematografa cena in okolje ne igrata pomembne vloge. Deveta intervjuvanka iz Kranja obiskuje kinematografe približno petkrat letno oziroma približno enkrat na dva ali tri mesece, in obiskuje Kolosej, ki ni v kraju, kjer biva. Poleg tega, da ima v kraju bivanja svoj kinematograf, se odpravi v Ljubljano. Dvanajsta intervjuvanka iz Komende pri Kamniku obiskuje kinematografe na dva ali tri mesece in obiskuje Kolosej v Ljubljani ali Cineplexx v Kranju. Torej obiskuje kinematografa najbližje njenemu kraju. Trinajsta intervjuvanka, ki biva med tednom v Ljubljani in med vikendi v Mariboru obiskuje kinematografe redko, okoli dvakrat letno in obiskuje Kinodvor, Kolosej v Ljubljani in Kolosej v Mariboru. Torej v krajih, kjer biva. Med pogostostjo obiska kinematografa in kraji bivanja torej ni opaziti prevelikih odstopanj. Med najpogostejšimi odgovori intervjuvancev iz Ljubljane je obisk kina enkrat na mesec, medtem ko je najpogostejši odgovor intervjuvancev iz ruralnih okolij enkrat na dva ali tri mesece. Intervjuvanci, ki imajo v svojem kraju dostop do kinematografa, ga v povprečju enako obiskujejo kot intervjuvanci, ki kinematografa v svojem kraju nimajo.

Ob pojavu kinematografov je bil tudi sam pomen obiskov kina drugačen. Ljudem je pomenilo neprecenljivo in edinstveno izkušnjo in, kot je Young (1999) povedal, se kinu v svojih zgodnjih letih ni mogel približati katerikoli drug medij. Austin (1985) je med motivi gledalčevega udeleževanja kina ugotovil, da se jih največ udeleži zaradi razvedrilne dejavnosti, nato sprostitve, tretje kot zanimivost in četrto kot socialno dejavnost. Lazarsfeld (1947) pa je med raziskovanjem opazil, da ženske obiskujejo kino zaradi družbe, sporeda ali prostega večera in zaradi same izkušnje kina. V intervjujih je prevladoval motiv druženja in sporeda kot motiva obiska kina. Prvi intervjuvanec je naštel razloge: »Po navadi za vikend pa takrat ko pride ven ko se začne predvajati kakšen nov zanimiv film. Pa ob posebnih priložnostih, rojstni dan, zmenek, karkoli,« torej ob posebnih priložnostih in zaradi sporeda filmov. Drugi in tretji intervjuvanec sta trdila, da zaradi druženja in prostega časa. Četrta intervjuvanka, ki večkrat obišče filmske festivale kot kinematografe, je ob vprašanju motiva trdila: »Zaradi nekonvencionalnosti, ker ti ne podajajo Hollywooda, ker ti dajejo neko drugo

realnost, ker ti dajejo take drugačne možnosti, nevem, velik večji čustveni vpliv ima film name, nek k ni produciran za velike množice k ma neko bolj osebno zgodbo, nevem nekateri sploh ne ...» Pri njej je tudi prevladovala sama selekcija oziroma spored zelenih filmov. Peta intervjuvanka je trdila, da se odpravi v kino: »A, v želji po ogledu novega filma, pa ubistvu prejela sm vstopnice na predpremiero, tko da to je bila ena od priložnosti, načeloma pa ko sem redno obiskovala kino je blo zato, ker je bilo pač prvi ki so imeli določene filme in pa to je bilo še pred časom ko sem si filme zloudala.« Intervjuvanki bi lahko pripisali motiv sporeda, saj se je v času, ko še ni bil možen prenos filmov s spleta, odpravila v kino zaradi tega. Pomembno je tudi na tej točki izpostaviti ključno. In sicer, intervjuvanka se je pred časom digitalizacije filma in njegove lažje dostopnosti v kinematografe odpravila precej bolj pogosto iz razloga sporeda, ker kot omenjeno, je bil kino edinstven medij, ki ga drugi niso mogli nadomestiti. Ob času večje dostopnosti filmov v dom pa je njen obisk kina prešel na letno raven obiskovanja. Šesta intervjuvanka je izpostavila dejavnik druženja in sporeda (nadaljevanje priljubljenega filma na sporedu). Poudarila pa je, da ji prevlada dejavnik druženja. Sedma intervjuvanka je trdila, da se odpravi v kino ob posebnih priložnostih, kot je praznovanje, in zaradi sporeda, včasih pa tudi iz prostega časa. Osmo intervjuvanka se odpravi v kino zaradi sporeda in ob premieri določenega filma. Deveta intervjuvanka se odpravi ob rojstnih dnevih ali zaradi druženja. Deseta intervjuvanka je izpostavila, da obišče kino ob torkovih kino dnevih in cenejših vstopnicah, saj: »Ja ja, ker itak pač pol še nabaviš hrano zraven, pa pol hitr nanese na dvajset evrov (smeh),« ter ob odločanju za obisk kina dejala: »Bolj tko mislm iz dolgčasa pa pač ker je čiz drugačn filing če ti doma gledaš film al pa če ga pač v kino pogledat, pol pa pač da ne delava s kolegico skos eno in isto se pač kdaj odločiva da greva v kino pa mal postaviva rutino na glavo.« Kino obišče zaradi druženja, hkrati pa zato, da spremeni vsakdanjo rutino. S tem sklepam, da je kino posebna in nevsakdanja priložnost. Enajsti intervjuvanec je odgovoril, da se v kino odpravi zaradi sporeda in druženja. Dvanajsta intervjuvanka je trdila, da se odpravi v kino ob petkih, vikendih, obisk kina pa ji predstavlja prostočasno in razvedrilno dejavnost. Trinajsta intervjuvanka je odgovorila: »Ob kakšnih priložnostih? Bolj al manj sam če se s prijatli, z prijatelji zmenimo, da si gremo ogledat kakšn film, drugač pa, nič, ob nobenih posebnih priložnostih.« Pri njej je znova prevladoval dejavnik druženja. Štirinajsta intervjuvanka je znova omenila spored in petnajsti intervjuvanec je dejal, da hodi v kino na zmenke s punco ter: »Zato da mal spremeniva lokacijo, da je izkušnja mal drugačna, pa tut zato da gledava film na večjem platnu z boljšimi efekti kot doma.« V dveh primerih se je pojavil razlog, ki ga je omenjal že Corbett, da dokler bodo ljudje želeli oditi iz stanovanja in početi nekaj, bo kino

obstal. Dva intervjuvanca sta torej omenila spremembo okolja kot razlog za obisk kina. Pri večini pa je bil motiv obiskovanja kina predvsem druženje in spored, torej ponudba predvajanih filmov, kot so ugotavljali tudi Coate in drugi (2017) v svoji raziskavi. Opazimo tudi, da intervjuvanci izpostavljajo izkušnjo obiska kina kot nevsakdanjo in posebno dejavnost. Včasih je imel obisk kina večji pomen druženja, danes pa zaradi njegove redkosti obiska predstavlja poseben dogodek.

V nadaljevanju intervjujev me je predvsem zanimalo, koliko filmov si intervjuvanci ogledajo doma v primerjavi z obiskom kina. Skušala sem raziskati, ali intervjuvanci gledajo filme enako pogosto doma kot v kinu. Tako skušam ugotoviti, kakšen vpliv je pravzaprav digitalizacija naredila na celotno kulturo obiska kinematografov in ali se je torej ogled filmov prestavil v dom. Prvi intervjuvanec je odgovoril: »Več jih gledam doma zaradi porasta teh streaming servisov al kako bi temu v slovenščini reku. Če pa želim res celostno izkušnjo seprav res dobr zvok, velika slika mm HD grafika pač bolj celostna, bolj intenzivna izkušnja filma, v tem primeru grem pa v kino.« Omenil je, da si od desetih filmov pogleda osem doma in dva v kinu. Drugi intervjuvanec je trdil, da približno enkrat na dva tedna pogleda film doma. Tretja intervjuvanka pa ni podala odgovora. Četrta intervjuvanka si za primerjavo kinematografov, ki jih obišče redko, ogleda en celovečerni film na teden. Peta intervjuvanka hodi v kino zelo redko, vendar si doma ogleda en do dva filma na teden. Šesta intervjuvanka je odgovorila: »Ja, mogoč te filme k jih dolgo časa čakaš k jih pričakuješ al pa k so kakšne trilogije gledam v kino, najprej izrecno kino, ma še zmeraj svoj čar, sploh nevem k grem 3D pa to gledat, sem šla gledat, drgač pa ja prevladuje gledanje filma doma.« Sedma intervjuvanka gleda približno osemdeset odstotkov filmov doma in dvajset v kinu, kar sta trdili tudi osma in deveta intervjuvanka. Deseta intervjuvanka je dejala, da pogleda približno tri filme na mesec, v primerjavi z obiskom kina pa si devetindevetdeset odstotkov filmov ogleda doma in enega v kinu. Enajsti intervjuvanec večino filmov pogleda doma, vendar je trdil, da vseeno nekako približno enako oboje. Dvanajsta intervjuvanka je trdila, da si ogleda približno en film na teden in da ji delež v primerjavi z obiskom kina predstavlja polovico ogledanih filmov doma. Trinajsta intervjuvanka pogleda približno tri filme na teden: »Torej tak, to je ubistvu devetindevetdeset procentov doma pa en procent v kino.« Štirinajsta intervjuvanka si pogleda sedemdeset odstotkov filmov doma in trideset v kinu, torej približno dva na teden doma. Zadnji intervjuvanec pa osemdeset odstotkov filmov doma in dvajset v kinu. Opazimo, da se je kultura gledanja filma drastično spremenila od svojih začetkov in pojava televizije. Prednosti digitalizacije so v njeni dostopnosti in drugih razlogih, ki jih bomo v nadaljevanju izvedeli. Le-ti pa vplivajo na posameznikove odločitve ogleda filma doma.

Hkrati pa to pomeni slabosti za obisk kina. Kot opazimo, je pri 14 intervjuvancih kar precej prevladoval ogled filma doma. Pri enem pa naj bi bil delež ogleda filma doma in v kinu enak. Kot je Massey izpostavljal, se je včasih unikatna izkušnja obiska kina spremenila in dostopnost filma je postala vse lažja, nadzorljiva. Novejša generacija ni odraščala ob kinu in ji ta pomen ter celovita izkušnja ne predstavljata več enakega družabnega in heterogenega dogodka. Todd (2013) je tudi omenjal spremembe, ki jih je digitalizacija vpeljala v filmsko izkušnjo, in dodal, da so tisti gledalci, ki gledajo filme doma, tudi obiskovalci kina. Skozi intervjuje sem opazila, da to ne drži vedno, saj je povprečje gledanih filmov doma še vedno večje kot v kinu, pri nekaterih je razlika manjša, pri drugih večja. Iz tega dela raziskovanja sem zaključila, da obiskovalci še vedno gledajo filme, vendar se je izkušnja gledalstva v večji meri prestavila v dom. V nadaljevanju sem se osredotočila na celotno izkušnjo gledanja filma doma ter v kinu. Kot omenjeno v nadaljevanju izpuščam drugi, tretji, sedmi in osmi intervju, kjer nisem pridobila potrebnega vpogleda v izkušnjo posameznika. Izpostavila bom tudi žanrski element gledanja filmov, saj, kot so že omenjeni avtorji raziskovali, vpliva na gledalčevo izkušnjo ogleda filma in občutke, katere mu med filmom vzbuja. Predpostavljala sem, da gledalci filme z resnejšo tematiko gledajo doma, kjer imajo čas za razmislek, v kinu pa si ob druženju s prijatelji za boljše vzdušje ogledajo filme z zabavnejšo tematiko, na primer komedije in akcije.

Prvi intervjuvanec je opisal svojo izkušnjo obiska kina: »Zdej pač prvi korak je to, da se sploh odločš, to pomen da more bit neka vsebina ki te pritegne, nevem al je to kakšna premiera, al je to kakšen poseben režiser, Tarantino, bilokdo, pol se morš odločt za nakup kart ane. Zdej maš opcijo prek spleta, pa jz na blagajno. Nekateri kinematografi ponujajo zlo dobro opcijo nakupa kart oziroma rezervacijo prek spleta, drugi precej manj,« in nato: »... običajno odločm še za kakšen nakup kokic in kokakole. In pol preventiuno še na wc valda (smeh). In potem grem pogledat kino. V kinodvorano. In pol čakam, da se bo kino začel (smeh).« Pokovka in Coca-Cola sta tipični značilnosti ali, kot bi Rothebuhler izpostavil, ritualna elementa, ki prevladujeta ob obisku multipleksov. O tem je pisala tudi Bernikova (2017), ki je izpostavila dolgo čakanje v vrsti za pokovko in pijačo pred filmom. Ob tem, če ga kaj zmoti, pa je dejal, da ga zmotijo sogledalci, ki se pogovarjajo med filmom, ali pa majhni otroci, ki z glasnostjo motijo njegov ogled filma. O tem je govoril že Blatnik in poudarjal, da glasni gledalci v dvorani motijo ostale pri ogledu filma. Omenil je tudi, da gre pri Kino Gledališču Bežigrad in Kinodvoru za bolj intimno izkušnjo, katero omogočijo manjše kinodvorane. Glede žanra hodi v kina gledat drame, filme, ki so produkcijsko in scenaristično bolj intenzivni, akcije pa v večje multiplekse. Omenil je, da žanr ne vpliva na njegove odločitve o ogledu filma; če je

film vreden ogleda, gre v kino. Poudaril je, da doma prevladuje ogled serij. Kot prednosti ogleda filma doma je poudaril dostopnost v smislu lastne odločitve o časovnemu razporedu filma, ustavljanje filma, vendar je omenil nižjo kvaliteto filma. O prednosti dostopa je pisala že Aveyardova (2011), ko je omenjala vse več sprememb v zadnjih 20 letih z digitalizacijo. Ob vprašanju, ali se določeni elementi oziroma učinki ogleda filma doma vseeno izgubijo, je omenil zvočnike, velikost monitorja, kar njegovo izkušnjo gledanja filma naredi precej slabšo. Na vprašanje o tem, kaj mu naredi izkušnjo obiska kina posebno, je odgovoril: »Ma se mi zdi, da ta izkušnja obiska že od nekdaj ima neko romantično noto k smo že od mejhnega hodil. Pač biu je dogodek šou si tja, ekran je biu ponavad zlo velik in mislm da je to neki kar usazga fascinira že od mejhnega in pol tut k si starejši človek potem hodi v kino. Pa tut zarad samega druženja da greš ali prijateljsko druženje ali na zmenek ali na bilo kaj se mi zdi da je kino ena taka super izkušnja za te priložnosti.« Intervjuvanec si torej več filmov ogleda doma, kjer mu določene prednosti ogleda filma izstopajo, vendar je poudaril, da ima film zanj še vedno poseben pomen, zaradi katerega obiskuje kino. Obišče ga tudi, ko na sporedu zasledi film vreden ogleda. Fornerino in drugi (2008) so opisovali edinstveno izkušnjo kinodvorane, ki je neprimerljiva z ogledom filma doma, kar poudari tudi intervjuvanec. Četrta intervjuvanka se bolj poslužuje filmskih festivalov, kjer ji prevladuje spored nekonvencionalnih filmov in po njenih besedah »*jagodni izbor selekcija*« filmov. Omenila je, da se izkušnja ogleda filma doma razlikuje iz vidika, da doma velikokrat zaustavi film, gre vmes na pavzo in celo na družbena omrežja med filmom, torej na sam film ni tako pozorna razen v primeru, ko jo film res pritegne. Tudor (1974) je izpostavljal, da značilnosti celotne kinodvorane in zatemnenosti prostora ter drugih elementov vplivajo na gledalčevo hipnotično gledanje filma, kar se v gledanju filma doma izgubi. Glede žanra je intervjuvanka omenila, da se izogiba trilerjev in grozljivk, drugače pa gleda drame, akcije in zgodovinske filme. Doma si ogleda film za zapolnitev časa do spanja ali pa je ogled filma dogodek, ob katerem se zberejo s prijatelji ali s fantom. Peta intervjuvanka, ki redko obišče kino, je ob tem, kaj ji izkušnja obiska kina pomeni, odgovorila: »Bila je neke vrste posebna priložnost, doma smo se uredili nismo ravno šli u trenirki kot to danes počnejo ob obisku kinematografov. Kot sem že rekla je bla posebna priložnost, je bilo to dokaj redko, morda enkrat na mesec ali dva. Tako da ... nevem.« Neudobje kina oziroma udobje ogleda filma doma je večkrat omenjena značilnost v intervjujih. Intervjuvanci so poudarili, da gre ob obisku v kinu za neformalno konvencijo, ki narekuje določena primerna oblačila, katerih se obiskovalci kina držijo. Ob tem, ali jo je kaj zmotilo med obiskom filma, je omenila nekulturo drugih obiskovalcev, njihovo motenje ogleda filma z govorom ali uporabo mobilnih telefonov, presedanjem, motijo pa jo tudi dolgi

napovedniki in reklame pred začetkom filma. Enako kot prvi intervjuvanec je izpostavila prednost ogleda filma doma v časovni razporeditvi, saj si lahko ogleda film ob katerikoli uri v udobju doma ter z možnostjo zaustavitve filma. Omenila je tudi možnost spremembe gledanega filma, če ji le-ta ne odgovarja. Običajno gleda doma komedijo ali dramo ter akcijske filme, podobno kot v kinu. Skozi nadaljnje intervjuje sem ugotavljala ter potrjevala Fornerina in druge (2008) avtorje, ki so izpostavili različno izkušnjo ogleda filma in občutke, ki jih pogojuje med drugimi elementi tudi žanr filma. Kot sem predpostavljala, sem opazila, da gledalci raje gledajo resnejše filme, kot so drame in grozljivke, doma ter akcije in komedije v kinu, saj so tako boljše volje in je celotna izkušnja obiska kina boljša. Šesta intervjuvanka je omenila, da ji film predstavlja nevsakdanjo izkušnjo in ima zanjo kulturni pomen. Ob vprašanju doživljanja kina in o tem, kaj ji izkušnjo naredi posebno, je odgovorila: »Pač fajn mi je sploh če je ta 3D varjanta k ma odvisno ker žanr gledaš ane, če okej neko grozljivko al pa neko znanstveno fantastiko je pač boljš gledat v kinu, boljši so efekti, glasnejše je, slika je boljša, ločljivost je pa ko pridejo vn itak kvaliteta filma tut na televiziji al pa če jo uzamš s partisa ful slabo, tista cam verzija ane.« Tudi kasneje je ponovila, da se ji elementi slike, ozvočenja in efektov izgubijo ob ogledu filma doma ter da: »... prednost je ta, da lahko daš na pavzo kadar češ, da greš lahko na wc mogoč lah ješ več zraven al pa nevem kej podebatiraš mogoče ampk ja to je to.« Intervjuvanka je omenila tudi, da jo ob obisku kina zmoti zamujanje gledalcev, dolgi napovedniki pred filmom ter nekultura gledalcev v tem, da ostanejo kinodvorane ob koncu filma umazane, polne smeti – kokice, embalaža hrane in pijače. Po navadi gleda film pred spanjem ali v družbi. Zanj predstavlja gledanje filma rutino, katere se poslužuje pred spanjem ali zvečer in med obrokom, kot kulisa v ozadju. Deveta intervjuvanka je omenila, da doma redko gleda film, če že pa ob petkih zvečer. Omenila pa je lažjo dostopnost do filma prek piratskih strani, kot omenja že Blatnik z novo dobo digitalizacije in lažjo dostopnostjo digitalnih vsebin. Na vprašanje o posebnosti obiska kina je odgovorila: »Amm jaa ziher morjo bit kokice zraven pa kokakola, to je nekaj tist k ... nisi u kinu pa ne gledaš filma če nimaš zraven kokic, k jih poješ že predn se film začne ane (smeh). Tko da kaj, kaj me zmoti v ponudbi...«, kar je omenjala tudi Bernikova (2017) o tipični ponudbi multipleksov. Intervjuvanka je odgovorila: »Posebno mogoče hm pač najbolj mi je tist k nekaj se počutiš ful mejhnega k nekaj maš ful velik v velki dvorani si, ful velik zaslon, zaslon platn je in nekaj mislm da najbolj mi je to da se družiš da se lahko vmes, mogoče edin kaj me vmes zmot je neprimerni komentarji drugih gledalceu ane ...« Odgovorila je tudi, da se ji veliko elementov ob ogledu filma doma v primerjavi z obiskom kina izgubi. Predvsem učinki: »Itak so efekti nevem, grozljivka nikol nau tok grozna doma

kokr je pač u kinu, čeprav maš občutek, da si v družbi ampak useen zvok, tist učink k da tist gromk glas to je tko, res kot sm rekla, počutš se mejhnga in to je tak učink.« Intervjuvanka je, kot sem že omenjala konvencijo oblačenja, ob boljši izkušnji doma odgovorila:

To da sm lah u pižami recimo (smeh) pa da sm lah sproščena da mislm velik bol da ne rabim bit v kavbojkah, okej to recimo, v kavbojkah mislm v trenirki lih ne grem u kino, če že grem, k sm rekla se ponavad tut podružmo mau, sploh pa v Ljubljano lih ne bom šla v trenirki vseen ... tko da mogoče predvsem to da nisi omejen na čas, to je kar velika prednost, ker tm je ta pa ta ura morš bit tm, ogledaš si in pol je gužva k pridš not k greš ven, ampak tut to je neki pač, nebi prakticirala to vsakič k grem film pogledat, ampak tko za družbo pa ja, za druženje.

Poudarila je, da si film ogleda doma predvsem zaradi cenovne komponente ter dostopnosti. Ob tem, kako žanr filma vpliva na njene odločitve, je odgovorila, da hodi v kino s prijatelji na ogled komedij, kjer se lahko nasmejijo, ter za grozljivke ali filme s težjo tematike poudarila: »... ker pol si tko ... mal slabo volje, pa da ti za mislit v tem smislu pa to če si z družbo pol lahko tut pokvar večer rečmo.« Deseti intervjuvanki predstavlja posebnost izkušnje obiska kina sam prostor, celotni potek obiska kina, kjer jo pritegne vonj po pokovki ob vstopu v kinematograf ter občutek zavedanja obiska kina. Zmoti jo nered ob koncu filma ter moteči obiskovalci. Kljub temu da so omenjeni avtorji poudarjali zbrane gledalce v kinodvorani kot del izkušnje obiska kina, lahko po odgovorih intervjujev opazimo, da intervjuvance ostali gledalci največkrat motijo in jim naredijo izkušnjo obiska slabšo. Intervjuvanka je ob elementih, ki se ji ob gledanju filma doma izgubijo, omenila zvok in veličino filmskega platna, hkrati pa večjo skoncentriranost na film v kinu, saj doma velikokrat zaustavi film, odide vmes po hrano ali na stranišče, preveri telefon in ogled filma traja dlje, kot je sam film dolg. Slabšo izkušnjo ogleda filma doma ji povzroči izguba učinkov, prednosti pa ji daje udobje in, kot so omenjali tudi drugi intervjuvanci, vrsta oblačil, saj je doma lahko v trenirki, kot sama pove. Glede žanrov je odgovorila, da ji le-ti ne predstavljajo razlike ob ogledu filma doma ali v kinu. Po navadi gleda drame, trilerje ali akcije. Enajsti intervjuvanec je ob izkušnji ogleda filma doma odgovoril:

Lih to, doma je ubistvu bolj udobno, doma lah ustaviš film kadar hočeš, pripraviš si kokice, nevem, še zmer pa nevem lahko pogledaš kakšn bolj globok film tut doma pa se čiz noter padeš pa neki naučiš pa to no. Kino je pa to kar more bit ubistvu dons kino, kino kot izkušnja. Da ni ubistvu samo ogled filma ampak da je zraven še neki, tko k recimo Kino Bežigrad so zdej pripravl maš še zraven burgerje, pivo, pa ful majo zabavne promocije za nove filme in greš ke, se prvo usedeš s prijatli, prvo poješ

burger, greš skupi pogledat film in pol poklepetas pač. More bit neki več kokr ti ponuja to če bi si sam doma pogledu.»

Omenil je, da ga ob obisku Koloseja zmoti sterilno, korporativno okolje hrupnih mladostnikov, ki mu uničijo izkušnjo obiska kina. V ogledu filma doma mu primanjkuje skupinska izkušnja ogleda filma, hkrati pa je odgovoril, da se ob ogledu filma doma izgubijo zvočni in vizualni učinki. Intervjuvancu pomemben del izkušnje obiska kina predstavlja skupinska izkušnja druženja. Ponavadi gleda doma znanstveno fantastične filme, fantastike, drame in grozljivke, slednje v kinu nikoli ne gleda zaradi pomanjkanja družbe za ogled le-teh. Boljšo izkušnjo doma mu predstavlja možnost zaustavitve filma ter udobje. Dvanajsta intervjuvanka je omenila, da jo ob obisku kina na prvem mestu zmoti sama časovna determinanta filma, čakanje v vrsti ter množica ljudi v kinematografih. Moti jo tudi sama ponudba, ki je po njenem mnenju skromna, v primerjavi z ogledom filma doma, kjer si lahko preneseš iz spleta katerikoli film. Pred ogledom filma v kinu se tudi sama poslužuje pokovke. Posebnost izkušnje ji predstavlja filmsko platno in vizualni ter zvočni učinki. Žanrsko si ogleda doma in v kinu podobne filme, in sicer znanstveno fantastiko, trilerje, kriminalke in komedije. Akcije si rajši ogleda v kinu zaradi možnih učinkov; na primer 3D. Trinajsti intervjuvanki ogled filma predstavlja sproščanje, obliko preživljanja prostega časa in gledanje filma med kosilom. Med filmom doma ali na vlaku, kjer filme običajno gleda, si filme prenese prek spleta in pripravi prigrizek. Ob ogledu filma doma pa je izpostavila udobje. Doma gleda akcije, kriminalke, drame in znanstveno fantastiko. Ob opisovanju njene izkušnje obiska kina je odgovorila, da vstopnico kupijo v kinu in pred vstopom v kinodvorano odidejo s prijatelji še po pokovko in Coca-Colo. Med obiskom kina jo zmoti množica ljudi, moteči gledalci v kinodvorani, neudobje sedežev in dolgi napovedniki pred filmom. Posebno izkušnjo pa ji naredi veliko platno, za razliko od ogleda filma doma. Doma se ji določeni elementi gledanja filma izgubijo, velikokrat film prekine in vmes počne druge stvari, izgubijo pa se ji tudi zvočni elementi. Zanimivo je, da glede na to, da je večina intervjuvancev omenjala pokovko in pijačo kot značilnost obiska multipleksa, pa je intervjuvanka na vprašanje o enaki izkušnji obiska Kinodvora odgovorila: »Ne ubistvu tam pa ne gremo po nobene prigrizke, pač klasična voda. To je ubistvu bolj, samo res, to je bolj tradicija pri Koloseju pa teh pač ...« In kot je tudi enajsti intervjuvanec izpostavil, je pri manjših kinodvoranah in kinematografih izkušnja drugačna. V Kinodvoru in Kino Gledališču Bežigrad se konvencionalnosti hrane in pijače izgubijo in prevlada zgolj celostna izkušnja ogleda filma. Kot je izpostavljala tudi Bernikova (2017), so tipične značilnosti pokovka in Coca-Cola značilnosti predvsem multipleksov, kjer skušajo na različne načine gledalce

pritegniti in jim ponuditi dodatno vrednost obiska. Štirinajsta intervjuvanka je omenila, da izkušnjo obiska kina doživlja razburljivo, saj ji le-ta predstavlja novo lokacijo, dogodivščino, veselje do filma ter ogromno platno. Prevladuje ji element druženja ob obisku kina in je s samo izkušnjo zadovoljna. Izpostavila je, da po njenem mnenju Cineplexx še posebej poskrbi za dobro sliko in sedeže ter za zračenje in celotno ponudbo ob obisku kina. Odgovorila je, da se ji doma izgubijo le zvočni elementi, vendar izpostavila, da ji doma prednost predstavlja udobje. V kinu gleda akcije, zgodovinske filme, magične, ki zahtevajo veliko platno in kvaliteto slike. Petnajsti intervjuvanec je obisk kina opisal kot: »Ja tko, najprej mal vožnje tja, potem kupiš mogoče še kašne kokice, se usedeš, namestiš in gledaš in uživaš v velkem platnu in v dobrih zvočnih efektih.« Med ogledom filma pa ga zmoti klima, katero je izpostavljal tudi Blatnik, ter če mu gledalec pred njim zastira pogled na platno. Prednosti gledanja filma doma mu predstavljajo sproščenost in udobje ter zaustavitev filma. Ogled filma v kinu mu predstavlja večje doživetje zaradi zvoka in večjega platna. Obisk kina zanj predstavlja posebno izkušnjo, saj gre za spremembo lokacije, izkušnjo obiska primerja z izletom. Po navadi gleda filme, ki zahtevajo boljše učinke, grafiko in zvok v kinu; na primer akcijo in znanstveno fantastiko. Ob vprašanju, prek katerega medija intervjuvanci gledajo film doma, je večina odgovorila prek računalnika ali pa s povezavo kabla prek televizije. Vsi izmed intervjuvancev si film prenesejo prek spletnih strani, večina prek piratskih, eden pa je omenil zakonito spletno platformo Netflix.

9 SKLEP

Skozi intervjuje sem pridobila vpogled o filmski izkušnji gledalca v času digitalizacije. Vprašanja so se osredotočala na to, kje gledalci gledajo film, kako, koliko, kakšna je njihova izkušnja gledanja filma doma v primerjavi z obiskom kina in ali na te navade vpliva tip okolja, iz katerega prihajajo. Intervjuvanci povprečno obiskujejo kinematografe sedemkrat letno. Z vprašanjem primerjanja deleža filmov, ki ga gledajo intervjuvanci doma in v kinu, sem potrdila, da si intervjuvanci še vedno velikokrat pogledajo film doma, medtem ko se je kultura obiska kina spremenila. Najpogostejši primerjan delež intervjuvancev je ogled približno osemdeset odstotkov filmov doma in dvajset v kinu. Raziskava je pokazala, da intervjuvanci največ obiskujejo Kino Gledališče Bežigrad, Kolosej v Ljubljani, Cineplexx v Kranju in Kinodvor v Ljubljani. Ugotovila sem, da kraj bivanja ni imel vpliva na ogled filma oziroma pogostost obiskovanja kina ni bila nižja med intervjuvanci iz ruralnih okolij, kjer nimajo lastnih kinematografov. Kinematografe intervjuvanci iz ruralnih okolij obiskujejo v

Ljubljani, razen osme intervjuvanke, ki hodi v najbližji kino, kjer biva – Cineplexx Novo Mesto.

Zanimalo me je, zakaj se intervjuvanci odločajo za obisk kina. Najbolj pogosti motivi so vključevali druženje in spored filma, obisk kina ob posebnih priložnostih ter obisk kot spremembo okolja. Izkušnja obiska kina predstavlja posameznikom posebno izkušnjo, ki se je redko poslužujejo, še posebej v primerjavi z Lazarsfeldovo raziskavo, ko so obiskovalci odšli v kino večkrat tedensko. Pri večini filmska izkušnja vključuje nakup kart na licu mesta in pokovko ter pijačo. Zanimalo me je, kaj gledalce zmoti in posledično morda vpliva na njihov obisk kina. Obiskovalce multipleksov zmoti cena vstopnic, ki skupaj s pijačo pomeni velik strošek obiska, dolgi napovedniki pred začetkom filma, glasnost drugih gledalcev, klima, uničeni sedeži in nered ob koncu filma. Za razliko od multipleksov pa pri manjših kinematografih, kot sta Kino Gledališče Bežigrad in Kinodvor, teh motečih dejavnikov gledalci niso našli. Tam gre za drugačno, boljše izkušnjo.

Filmska izkušnja doma izgubi določene elemente, kot so poudarjali intervjuvanci; predvsem zvočne in vizualne učinke, ki so pomembni pri intenzivnosti filma. Gledanje filma doma jim predstavlja prednosti, med katerimi prevladuje udobje in možnost gledanja filma ob svoji časovnici. Prednost jim predstavlja tudi lahka dostopnost in možna zaustavitev filma. Intervjuvanci gledajo filme doma prek računalnika in si jih prenesejo prek piratskih spletnih strani, eden izmed njih pa gleda filme prek zakonite platforme Netflix. Žanrsko resnejše filme, kot so drame in grozljivke, intervjuvanci raje gledajo doma, medtem ko akcije in komedije ali druge filme, ki se jim zdijo vredni ogleda, hodijo gledat v kino, saj jim pozitivna in intenzivna tematika filma dodata boljše in zabavnejšo izkušnjo. Posebnost izkušnje obiska kina gledalcem predstavlja veliko platno, dobri zvočni učinki in obisk kina ob posebnih priložnostih. Opazila sem, da je obisk kina poseben tudi zaradi redkosti njegovega obiska, saj s tem pridobi element nevsakdanjosti.

10 ZAKLJUČEK

Kino ustvarja množično medijsko kulturo in je bil v svojih začetkih edinstven medij, ki je vzpostavil ritualizirano kulturo ljudi. Kinematografi so imeli v prejšnjem stoletju od njihovega prihoda pomembno vlogo medija, ki je ljudi popeljal v drugačen svet in katerim je obisk kina pomenil celoten družbeni dogodek. Ob začetkih razvoja televizije v 50. letih 20. stoletja in nadaljnjem razvoju tehnologije pa se je celotna kultura kinematografov začela spreminjati. Ljudje so začeli čas preživljati raje v domačih prostorih ob televiziji in kasneje ob

računalniku. Kinematografi so začeli doživljati upad obiskov, vendar še zdaleč ne propada. Ob pojavu digitalizacije se začne nova doba gledalstva. Kinematografe in televizijo je začel nadomeščati računalnik in internet. Lahka dostopnost do spleta in prenosa filmov v kratkem času je vzpostavila novo obliko gledalstva. V diplomskem delu sem raziskovala, kakšna je gledalska izkušnja sedaj, v času digitalizacije filma. Kvalitativna raziskava delno strukturiranih vprašanj je podala vpogled v gledalčeve filmske navade dandanes. Medtem ko gledalci še vedno gledajo filme vsaj nekajkrat na teden doma, v kino hodijo redko, v povprečju sedemkrat letno. Zanimali so me tudi motivi gledalcev za obiskovanje kinematografov. Najbolj pogosta sta druženje in filmski spored kinematografa. Kljub temu da so gledalci izpostavili elemente, kot so zvočni in vizualni učinki, ki se med ogledom filma doma izgubijo, so izpostavili veliko prednosti gledanja filma doma. Med najpogostejšimi so bili možnost zaustavitve filma, udobje in gledanje filma ob svojem časovnem razporedu. Izkazalo se je, da je imela digitalizacija velik vpliv na kulturo gledalstva. V preučevanju vpliva okolja, iz katerega gledalci prihajajo, na njihovo obiskovanje kina, ni bilo večjih odstopanj od povprečja obiskovanja kina gledalcev iz urbanih okolij. Iz teh podatkov sem zaključila, da okolje ne vpliva na pogostost gledalčevega obiska kinematografov. Ob porastu zakonitih spletnih platform za ogled televizijskih serij in filmov, kot je Netflix, je pomembno izpostaviti, da bodo imele tovrstne platforme še naprej velik vpliv na gledalčevo izkušnjo. Lahka in ugodna dostopnost do filmov bo povzročila upad obiska kinematografov in prestavila gledalčevo izkušnjo v dom.

11 LITERATURA

1. Allen, C. Robert. 2011. ReImagining the History of the experience of Cinema in a post-movie-going age. *Media international Australia* 139 (1): 80–87.
2. Allen C. Robert in Annette Hill. 2004. *The television studies reader*. London in New York: Routledge. Dostopno prek: Google books.
3. Austin, A. Bruce. 1985. *Motivaton for movie attendance*. Dostopno prek: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED255977.pdf> (29. november 2016).
4. Aveyard, Karina. 2011. What the country tells us: The place of the 'rural' in contemporary studies of cinema. *Media international Australia* 139 (1): 124–132.
5. --- 2016. Film consumption in the 21st century: engaging with non-theatrical viewing. *Media international Australia* 160 (1): 140–149.
6. Aveyard Karina in Albert Moran. 2011. Cinema-Going, Audiences and Exhibition. *Media international Australia* 139 (1): 73–79.
7. Bernik, Tina. 2017. Kinotrendi: Načo, kokice, kokakola in film – premalo! *Dnevnik*, 25. februar. Dostopno prek: <https://www.dnevnik.si/1042763829/kultura/film/kinotrendi-naco-kokice-kokakola-in-film-premalo-> (10. april 2017).
8. Blatnik, Aleš. 2009. *Digitalna filmska revolucija: Kako je internet za vselej spremenil filmsko produkcijo in distribucijo*. Ljubljana: UMco in Slovenska kinoteka.
9. Brenk, France. 1979. *Kratka zgodovina filma na Slovenskem*. Ljubljana: Dopolna delavska univerza Univerzum.
10. Corbett, J. Kevin. 2001. The big picture: theatrical moviegoing, digital television and beyond the substitution. *Cinema Journal* 40 (2): 17–34.

11. Coate, Bronwyn, Deb Verhoeven in Alwyn Davidson. 2017. The cinema cities index: comparing urban cinema cultures around the world. *Media international Australia* 163 (1): 163–175.
12. Fornerino, Marianela, Agnès Helme-Guizon in David Gotteland. 2008. Movie consumption experience and immersion: impact on satisfaction. *Recherche et Applications en Marketing* 23 (3): 93–109.
13. Gray, Gordon. 2010. *Cinema: A Visual Anthropology*. Oxford: Berg. Dostopno prek: Google books.
14. Hennink, Monique, Hutter Inge in Alay Bailey. 2011. *Qualitative research methods*. London: SAGE Publications. Dostopno prek: Google books.
15. Intervju 1. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 17. april.
16. Intervju 2. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 26. marec.
17. Intervju 3. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 26. marec.
18. Intervju 4. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 27. marec.
19. Intervju 5. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 4. april.
20. Intervju 6. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 4. april.
21. Intervju 7. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 4. april.
22. Intervju 8. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 4. april.
23. Intervju 9. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 6. april.
24. Intervju 10. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 6. april.

25. Intervju 11. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 9. april.
26. Intervju 12. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 11. april.
27. Intervju 13. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 11. april.
28. Intervju 14. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 18. april.
29. Intervju 15. 2017. Intervju z avtorico. Ljubljana, 18. april.
30. Kocijančič, Vladimir. 1980. Pogled v filmske zvrsti V *Film:med sanjami in resnico*, ur. Tone Frelj, 11–36. Ljubljana: Mladinska založba.
31. Kordeš Urban in Maja Smrdu. 2015. *Osnove kvalitativnega raziskovanja*. Koper: Založba Univerze na Primorskem.
32. Lazarsfeld, F. Paul. 1947. Audience Research in the Movie Field. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* (254): 160–168.
33. Lovell Alan in Gianluca Sergi. 2009. *Cinema entertainment: Essays on audiences, films and film-makers*. London: Bell and Bain Ltd. Dostopno prek: Google books.
34. Majcen, Matic. 2014. *Kratka zgodovina slovenskega filma*. Dostopno prek: <http://madaboutfilm.si/slovenski-film/> (20. november 2016).
35. Manvell, Roger. 1951. *A seat at the cinema*. London: Evans brothers limited.
36. McQuail, Denis. 1997. *Audience analyses*. London in New Delhi: Sage Publications. Dostopno prek: Google books.
37. McQuire, Scott. 2004. Slow train coming? The transition to digital distribution and exhibition in cinema. *Media International Australia incorporating Culture and Policy* (110): 105–119.

38. Nelmes, Jill. ur. 1996. *An introduction to film studies: Third edition*. London in New York: Routledge.
39. Plantinga, Carl. 2009. *Moving Viewers: American Film and the Spectator's Experience*. Berkeley, Los Angeles, London: University of California press. Dostopno prek: Google books.
40. Pušnik, Maruša. 2015. Cinema culture and audience rituals: Early mediatisation of society. *ANTHROPOLOGICAL NOTEBOOKS* 21 (3): 51–74.
41. Rotherbuhler, Eric W. 2016. *Ritualno komuniciranje: Od vsakdanje konverzacije do medijsko posredovane ceremonije*; prevod Dejan Jontes, Breda Luthar, Maruša Pušnik. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
42. Rudolf, Franček. 1980. Film med umetnostjo in industrijo V *Film: med sanjami in resnico*, ur. Tone Frelj, 131–142. Ljubljana: Mladinska založba.
43. Todd, Leopold. 2013. *Film to digital: Seeing movies in a new light*. Dostopno prek: <http://edition.cnn.com/2013/05/31/tech/innovation/digital-film-projection/> (15. maj 2017).
44. Tomšič, Matic. 2016. *Kaj Netflix ponuja slovenskim gledalcem in kako ga začeti uporabljati*. Dostopno prek: <http://www.times.si/tehnologija/kaj-netflix-ponuja-slovenskim-gledalcem-in-kako-ga-zacet-uporabljati--e7c8c7778a35ca4000e8adcdbeddfcf675ee57d0.html> (18. maj 2017).
45. Tudor, Andrew. 1974. *Image and influence: Studies in the sociology of film*. London: George Allen&Unwin Ltd.
46. Vasilevski, Gorgi. 1980. Pretnje in obljube zvoka V *Film: med sanjami in resnico*, ur. Tone Frelj, 63–84. Ljubljana: Mladinska založba.
47. Zanker, Ruth in Geoff Lealand. 2010. In search of audience V *Media studies in Aotearoa New Zealand 2*, ur. L. Goode in N. Zuberi, 23–33. New Zealand Pearson.

48. Žun, Klemen in Bojan Bajsič. 2014. *Ljubljana – mesto kina: pedagoško gradivo*. Ljubljana: Javni zavod Kinodvor.

49. Young, Paul. 1999. The Negative Reinvention of Cinema: Late Hollywood in the Early Digital Age. *Convergence* 5 (2): 24–50.

PRILOGA A: TRANSKRIPTI

Intervju 1

Starost?

»*Sedemindvajset let.*«

Kraj bivanja?

»*Ljubljana.*«

In pa status?

»*Samozaposlen.*«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»*Frekvenca variira ampak približno enkrat na mesec.*«

Katere kinematografe po navadi obiščete?

»*Te k so mi najbližji pa te k majo najboljšo ponudbo.*«

Torej kateri konkretno?

»*Kolosej, Kinodvor pa Kino Bežigrad.*«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino?

»*Po navad za vikend pa takrat ko pride ven ko se začne predvajati kakšen nov zanimiv film.*

Pa ob posebnih priložnostih, rojstni dan, zmenek, karkol.«

Potem motivi kot prosti čas in druženje?

»*Predvsem prosti čas in predvsem druženje ja.*«

Kolikšen delež filmov gledaš doma in kolikšen v kinu?

»*Več jih gledam doma zaradi porasta teh streaming servisov al kako bi temu v slovenščini reku. Če pa želim res celostno izkušnjo seprav res dobr zvok, velika slika mm HD grafika pač bolj celostna, bolj intenzivna izkušnja filma, v tem primeru grem pa v kino.*«

Koliko filmov torej pogledaš na teden ali mesec?

»*Aha tko bom reku od desetih filmov pogledam 8 doma pa 2 v kinu recimo.*«

Kako doživljaš celotno izkušnjo obiska kina?

»Zdej pač prvi korak je to da se sploh odločš, to pomen da more bit neka vsebina ki te pritegne, nevem al je to kakšna premiera, al je to kakšen poseben režiser, Tarantino, bilokdo, pol se morš odločt za nakup kart ane. Zdej maš opcijo prek spleta, pa jz na blagajno. Nekateri kinematografi ponujajo zlo dobro opcijo nakupa kart oziroma rezervacijo prek spleta, drugi precej manj.«

Česa se pa ti poslužuješ?

»Večinoma kar kupim na šalterju. Občasno če vidim da bo res naval kupim tudi...rezerviram tut prek spleta. Potem k pridm tja ane, usi kinematografi imajo k sreči dobr naštiman za parking, potem k pridm tja najprej kupm karto oziroma pač prevzamem rezervirane karte potem se pa običajno odločm še za kakšen nakup kokic in kokakole. In pol preventiuno še na wc valda (smeh). In potem grem pogledat kino. V kinodvorano. In pol čakam da se bo kino začel (smeh).«

Te kaj zmoti ob gledanju filma?

»Običajno ne, včasih se zgodi da je kdo okol pač tebe glasen ne ampk do zdej se ni še nikol zgodil, da bi mogu nekomu rečt recimo dej če ste lah mal bolj potihm ne. Zdej edino kar človeka res zmot so mogoče mejhni otroci, ki jih starši odpeljejo v kinu in potem vriskajo in piskajo mogoče to ni najbolj primerno za res pač dobro kino izkušnjo.«

Predvidevam, da je veljalo to bolj za obisk multipleksov. Kako pa izgleda obisk na primer manjšega kina, kot je Kinodvor? Se izkušnja razlikuje?

»Ja pač te Kinodvor pa Kino gledališče Bežigrad k mata malenkost manjše dvorane je ful bolj intimna izkušnja, se mi zdi da če greš gledat kakšne drame, kakšni filmi k so mm produk... ne produkcijsko ... scenaristično intenzivni so te manjše dvorane bolj primerne, za filme k so pa produkcijo bolj intenzivni, seprav velik akcije, eksplozije nevem vožnje z avtomobilom seprav glasnejši filmi bi reku temu na splošno, so pa večji kinodvorane boljše, bolj poudarjo prostorski efekt.«

Torej so po tvojem mnenju multipleksi bolj primerni za akcije, na primer Kino Bežigrad pa za drame?

»Ja recimo kakšne drame, al pa kakšne trilerje al pa kej tazga.«

Katere žanre po navadi gledaš doma?

»Ubistvu ta razlika al gledam doma al ne ni opredeljena na sam žanr. Če me nek film pritegne bom šou gledat v kino. Čiz mislm drgač predusm serije gledam doma ane. Filme pa sej pravm, če je neki kar človeka pritegne grem potem v kino gledat ane. Lahko je to ali režiser ali pač premiera ali nek posebn žanr. Nevem men so recimo trilerji pa drame zelo blizu ane. Pol se na podlagi tega odločam ane.«

Kako pa doma gledaš filme?

»Čiz odvisn, različno no. Gledam predusem na računalniku ane. In pač zadevo al grem na streaming servis al pa Netflix al se pa pač tut ilegalno poslužujem prevzema filma ane (smeh) al pa serije, tko da.«

Pogledaš film v enem kosu, v družbi? Kaj zate predstavlja prednost gledanja filma doma?

»Ja to je sicer prednost da lahko ustavš, čeprou če se spravim gledat en film ga običajno probam kr u enem kosu pogledat, zavoljo pač rdeče niti oziroma scenarija celega filma.«

Se ti kakšni elementi oziroma učinki gledanja filma doma izgubijo?

»Ja če nimaš dobrih zvočnikov al pa če nimaš recimo dost velikega monitorja se ti elementi zlo zgubijo. Če gledaš recimo na tablici k ma zlo mejhn ekran pa če nimaš slušalk oziroma na zvočnikih od tablice je sama izkušnja precej precej slabša. Ker enostavno ni širine zvoka, ni frekvenčnega razpona, samo višji toni se slišjo tko da, celotna izkušnja je precej precej slabša če gledaš, mislm precej, na splošno je slabša če gledaš doma.«

Ti kakšni elementi naredijo izkušnjo doma boljšo?

»Ja pač dostopnost. Da stisneš start pa takrt kadar ti paše, v kinodvoranah oziroma kinematografih morš pa pač se angažirat na un njihov čas k je na voljo ane. Tko da velik laži pridš do te vsebine ampak je pa potem vsebina načeloma nižje kvalitete.«

Kaj naredi izkušnjo obiska kina zate posebno?

»Ma se mi zdi da ta izkušnja obiska že od nekdej ima neko romantično noto k smo že od mejhnega hodil. Pač biu je dogodek šou si tja, ekran je biu ponavad zlo velik in mislm da je to neki kar usazga fascinira že od mejhnega in pol tut k si starejši človek potem hodi v kino. Pa tut zarad samega druženja da greš ali prijateljsko druženje ali na zmenek ali na bilo kaj se mi zdi da je kino ena taka super izkušnja za te priložnosti.«

To je vse, hvala.

Intervju 2

Tvoja starost?

»Sedemindvajset.«

Kraj bivanja?

»Ljubljana.«

Status (zaposlen, nezaposlen)?

»Zaposlen.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Prbližn enkrat na dva mesca.«

Katere pa po navadi obiščeš?

»Kino Bežigrad al pa Kranj Tuš.«

Ali so te v kraju, kjer bivaš?

»Eden je.«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino, kakšni so tvoji motivi za obiskovanje kina?

»Pa čist odvisn, ponavad prjatlj. K se odločjo da bi šli kej zanimiuga.«

Torej druženje?

»Ja.«

Kolikšen delež filmov gledaš doma in kolikšen v kinu? Koliko gledaš filme doma v primerjavi z obiskom kina.

»Pomoje bolj tko, petina recimo.«

Kolikokrat na teden pa doma?

»Enkrat na dva tedna, neki tazga.«

Zakaj gledaš filme doma in zakaj v kinu?

»Ja v kinu bolj zard družbe, pa mal večja slika pa zvok pa to, pa mal bolj štima. Doma je pa bolj na kumot, tut z wcjem recimo (smeh).«

Kako gledaš na filme doma in kako v kinu? Kako doživljaš celotno izkušnjo?

»Pa pomoje da približn isto. Ni hude razlike.«

Ali te kaj v kinu zmoti? Kaj ti naredi izkušnjo posebno?

»Pa dobr kdaj je folk glasn no sam zlo večinokrat ni nja tok zlo motečno. Razn če ma kakšna punca pred tabo palmo na glau za u kino (smeh).«

Zakaj je izkušnja obiska kina zate posebna?

»Tja nevem, tko kt druženje lahko tut, nekak. Pa nisi glih doma skos.«

Kako pa doživljaš film doma. Ali se določeni elementi gledanja filma doma izgubijo ali so kakšni boljši?

»A ubistvu mamo kr dobr poštiman tut doma in zvok in slika, tko da ... kšne ... dobr u kinu je mičk n bolj še zmer no, ampak.«

Zaradi česa?

»Ja bolj ozvočenje. Slika je pa načeloma doma bolša, se mi zdi.«

Kateri žanr po navadi gledaš v kinu in kateri doma in zakaj?

»V kinu ponavad bolj kakšne znanstvene fantastike, glih zrd efektov. Pa če je kakšn tak film k ga res hočš pogledat. Use ostalo pa doma. Več al manj.«

Hvala.

Intervju 3

Tvoja starost?

»*Sedemindvajset.*«

Kraj bivanja?

»*Ljubljana.*«

Status (študent, zaposlen)?

»*Zaposlen.*«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»*Dvakrat do trikrat na mesec.*«

Katere kinematografe po navadi obiščeš?

»*Kino Bežigrad al pa Planet Tuš v Kranju.*«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino? Kakšni so motivi za obisk?

»*Če me kdo od kolegov povabi, drugač pa ne, pač druženje.*«

Kolikšen delež filmov gledaš doma in kolikšen v kinu ter zakaj?

»*Petdeset petdeset pomoje.*«

Koliko jih pogledaš doma?

»*Hm...*«

Približno.

»*Hm, ene kaj pa vem ... ne bi znala povedat.*«

Bi pa rekla, da jih doma več ali manj kot v kinu?

»*Več.*«

Zakaj raje pogledaš film doma in zakaj v kinu?

»*Doma zaradi tega ker je bolj udobno, lahko dam film na pavzo, lahko jem zraven, kar hočem ne samo kokice. V kinu je pa fajn zato, ker greš pač s kolegi, se družiš, greš pač ven iz stanovanja, greš ven. To je to.*«

Kako doživljaš obisk kina kot celotno izkušnjo? Kaj te zmoti? Kaj ti je všeč?

»*Uredu, nimam slabih izkušenj... tko kot sm rekla, pozitivna izkušnja ker greš s prijatli, se družiš, tko jz hodm v Kino Bežigrad tko da tm nimam slabih izkušnj.*«

Se pravi, kaj pa zate naredi izkušnjo obiska posebno?

»*Hmm ... sprau me v dobro voljo (smeh).*«

Kaj pa izkušnja filma doma, ali se določeni elementi doma izgubijo ali ne?

»*Ne.*«

Kaj ti je doma boljše kot v kinu?

»*Bolj si na kumot.*«

Kateri žanr hodiš po navadi gledat v kino, kateri doma in zakaj?

»M ... v kinu ponavadi gledam kakšno znanstveno fantastiko, doma pa vse ostalo, zato ker pač znanstveno fantastične filme boljše efekte in se mogoče zaradi tega bolj splača v kino no čeprout jih tut doma pogledam no. Ostalo pa ja komedije, drame, grozljike pa doma.«

Hvala.

Intervju 4

Starost?

»Stara sem štiriindvajset let.«

Kraj bivanja?

»Ljubljana.«

Status?

»Študentka.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Zelo redko, kinematografe obiskujem najbolj pogosto v času Lifa. Sepravi bolj ta nekonvencionaln film mi je bolj pri srcu, takrat pogledam tut po deset filmov, ni problema, na mesečni ravni pa zlo malo.«

Vključuje to tudi Kinoteko, Kinodvor ali samo filmske festivale?

»Tudi v Kinodvor grem učasih pogledat ko mi kej uide na Lifu, al pa še ni na Lifu, tko.«

Se pravi, kaj pa v kraju, kjer bivaš?

»Sej to je v kraju kjer bivam. Mislm rojena, do zdej sm živela v Črnomlju, ampak tam mam tako staro kinodvorano, da če preživiš tiste dve uri na neudobnem stolu si že ceu heroj, večji kot tist na platnu ponavadi, tko da naš kino ni glih najbolj prijetna izkušnja.«

Zakaj se odločaš za obisk filmskih festivalov in kinematografov?

»Zarad te nekonvencionalnosti, ker ti ne podajajo Hollywooda, ker ti dajejo neko drugo realnost, ker ti dajejo take drugačne možnosti, nevem, velik večji čustveni vpliv ima film name, nek k ni produciran za velike množice k ma neko bolj osebno zgodbo, nevem nekateri sploh ne. Nevem če poznaš film Samsara. Film ni nič drugega kot glasba in zvok, glasba in video, brez kakšnih dialogov, brez govora, ampak ti posreduje tako močno sporočilo, ki ga vidiš in slišiš ampak ti ga ni noben povedal. Ja? Razumeš? No pač tko, mal višji point no, mal večjo simboliko, kot pa romantična komedija Bridget Jones.«

Sedaj si bolj opisala same filme, kaj pa celotna izkušnja, zakaj ti je posebna? Zakaj obiščeš festival ali Kinodvor?

»Za Lij konkretno bi rekla ker je to že izbor filmov ki so zmagal na Kanu na Velinu v Benetkah in k vem da je pač dobra selekcija, že tko al tko in ker je film iz vsega sveta, maš Južno Korejo maš Brazilijo, maš Kanado in Aljasko, Nigerijo, pač vse maš na enem kupu. Tega ponavad ne predvajajo pri nas, tko da res vidiš neko drugo pestrost. Nevem sej so filmi k so res bizarni, pa so filmi ki so tko, povprečni. Ampak je neka izkušnja. Zakaj je izkušnja? Hmm.«

Kaj ti jo naredi posebno?

»Ja to k je enkrat na let pa k je res jagodni izbor selekcija.«

Kolikokrat doma pogledaš filme v primerjavi s tem?

»Recimo enkrat na teden si pogledam en celovečerc.«

Kako pa doživljaš film doma za razliko od festivala?

»Ja veš kako je to doma, doma daš film na pavzo, pa greš na wc, pa greš spet na pvuzo, pa si greš čaj nardit in nekak je ta izkušnja bolj razdrobljena oziroma veš če ti ni v nekem trenutku tok zanimivo greš mal na fejsbuk pa mal poskrolaš pa si še vedno tam, pa poslušáš mal kaj se dogaja, nevem. Odvisn kok te film potegne noter. Pa ena stvar je k je ne delam v kinu pa jo doma ful delam, da komentiram film. Pač, tega si ne dovolim v kinu, ampak doma pa kr pizdim na vse živo (smeh).«

Bi lahko trdila, da se določeni elementi izkušnje gledanja izgubijo doma?

»Ne veš doma je lah, doma, doma lah naglas v tistem trenutku povem kar si mislim. Drugi plusi so ja seveda. Tam pa greš pa gledaš, pa najprej mal premišlš pa počakaš da se usede celotna ideja, pa pol poveš aha okej ne sej pač ni blo tok dobr al pa ni blo tok bed ne ee tko ja.«

Kateri žanr hodiš gledati v kino ali na festival in kateri doma ter zakaj?

»Pa nevem jz rada pogledam kr velik spektar, mislm izogibam se kašnih trilerjev al pa grozljivk, ker pač moja psiha ni sposobna tega zelo dobr prenest drgač pa drame, akcije, izogibam se tut romantičnih komedij mm ... tko no, zgodovinske zadeve, to mi je tko bolj pri srcu.«

Potem pa samo še opiši, kako gledaš na film doma in kako na festivalu. Torej si v družbi, gledaš sama?

»Doma ... aha ha ha ... kako to mislš kako se spravim film gledat, kako ga zberem?«

V smislu, se dejansko dobite s prijatelji, sama gledaš in podobno?

»Ja nevem odvisno je, včasih si pogledam film da zapolnim un čas do spanja, včasih je film družaben dogodek k se nas zbere več pa mamó kokice pa movie najt. Včasih je to sam neko

furanje romantike doma z fantom ... včasih sam vidm dobr film, pa ga hočm pogledat, različno.«

Prek katerega medija gledaš največkrat film?

»Na računalniku.«

Hvala.

»Prosim.«

Intervju 5

Spol?

»Ženska.«

Starost?

»Dvaindvajset.«

Kraj bivanja?

»Ljubljana.«

Status?

»Študent.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Kinematografe ne obiskujem, mislm da sm nazadne ga obiskala eno leto nazaj. Pa še to sem prejela vstopnice zastonj.«

Kateri kinematograf si takrat obiskala?

»Kolosej.«

Si obiskala še kakšne, ki so v kraju kjer bivaš?

»V bistvu samo Kolosej.«

Ob kakšnih priložnostih si se odpravila v kino?

»A, v želji po ogledu novega filma, pa ubistvu prejela sm vstopnice na predpremiero, tko da to je bila ena od priložnosti, načeloma pa ko sem redno obiskovala kino je blo zato ker je bilo pač prvi ki so imeli določene filme in pa to je bilo še pred časom ko sem si filme zloudala.«

Kolikšen delež filmov pogledaš doma?

»Ubistvu je ta delež zelo mejhen bi rekla da enega do dva na teden.«

Kako si doživljala obisk kina, kaj ti je pomenil?

»Bila je neke vrste posebna priložnost, doma smo se uredili nismo ravno šli u trenirki kot to danes počnejo ob obisku kinematografov. Kot sem že rekla je bla posebna priložnost, je bilo to dokaj redko, morda enkrat na mesec ali dva. Tako da ... nevem.«

Kaj te je zmotilo ob obisku kina?

»Predvsem nekultura drugih obiskovalcev oziroma gledalcev. Predvsem telefonarjenje med ogledom filma, morda tudi pogovor med obiskovalci, ki ni bil tih se pravi si slišal vse in te je motilo med gledanjem. Presedanje med filmom, se pravi si se moral umikati in vstajati zato ker ljudje enostavno niso prihajali točno ... pa morda dolge reklame med filmom. To bi blo pa to.«

Kako pa v primerjavi s tem doživljaš film doma?

»Predvsem to da si ogledaš kateregakoli ob katerikoli uri in ubistvu najlepše pri tem je da si lahko pogledam katerikoli film iz domačega naslonjača torej v udobju doma, se pravi lahko zaradi tega ustaviš film kadar si zaželiš. Torej če potrebuješ obisk kopalnice (smeh) ali kakšno malico vmes... če ti ni vseč enostavno lahko prenehaš z gledanjem, si lahko potegneš drug film in pričneš z gledanjem drugega. Ubistvu veliko večja svoboda pa izbira posameznika.«

Si po navadi v družbi, sama?

»Bi rekla da je nekak pol pol. Pogosto si pogledam film s prijatelji, ker se pač predhodno zmenimo kdo bi kaj gledal pa potem zberemo enega ali dva. Je pa velikokrat tako, da si ga ogledam popolnoma sama.«

Prek katerega medija gledaš film doma?

»Po navadi si ga naložim na računalnik, torej iz partisa. Nato pa preko povezave, si ga ogledam po televiziji. Tako da mam mal večji ekran lahko.«

Kateri žanr gledaš doma?

»Zelo rada si ogledam kakšno komedijo, kakšno dobro dramo čeprou to je bol redko, kakšno romantično komedijo tudi, pa akcijske filme tudi.«

Kateri žanr si pa po navadi gledala v kinu?

»Več al manj komedije.«

Hvala.

Intervju 6

Spol?

»Sem ženski spol.«

Starost?

»Štiriindvajset.«

Kraj bivanja?

»Kočevje, Celje.«

Status?

»Študentka.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Okej enkrat na mesec mogoče pač od časa, oziroma mesca, odvisno kere dni kateri del leta je nevem.«

Katere kinematografe po navadi obiščeš?

»Ja po navadi v Ljubljani Kolosej, pa ene trikrat sem bila tm v Kranju Planet Tuš al kaj je tist ... ja to.«

Si obiskala tudi kakšne v kraju, kjer bivaš?

»Ubistvu ja prej sm bla v Ljubljani, sm šla tut v Ljubljani valda, ubistvu prou v kraju kraju kjer bivam. Ubistvu k sm bla ful mala sm gledala, pač, pol je itak propadu v Kočevju kino. No zdej je spet neki, neka varjanta, sam bolj ne no.«

Ob kakšnih priložnostih si se odpravila v kino?

»Čiz tok ponavad če greš s fantom sm šla po navadi največkrat. Prej s starši, drgač pa tut s sestro al pa tko da gre več tut dva para zraven, nazadne sm šla ubistvu zard filma filma v kino, sm šla star wars gledat k to gledam že ceu lajf. To je to.«

Torej zaradi druženja ali tudi sporeda?

»Ja rečmo da druženje prevlada, v določenih primerih mogoče film, da greš dejansko zarad filma ja. To sm šla parkrat ja.«

Kolikšen delež filmov pogledaš doma in kolikšen v kinu?

»Ja, mogoč te filme k jih dolgo časa čakaš k jih pričakuješ al pa k so kakšne triologije gledam v kino, najprej izrecno kino, ma še zmeraj svoj čar, sploh nevem k grem 3D pa to gledat, sem šla gledat, drgač pa ja prevladuje gledanje filma doma.«

Je zate obisk kina posebna izkušnja?

»Pač posebna, bolj druženje, pač ja posebna izkušnja, ni vsak dan.«

Kako gledaš na filme doma in v kinu?

»Sej pravm v kino grem gledat specifične filme za katere mam neko pričakovanje, k so mi všeč al pa k ma nek nevem kulturni pomen zame, al pa nek no.«

Kako doživljaš obisk kina? Te kaj zmoti, ti je kaj posebno?

»Pač fajn mi je sploh če je ta 3D varjanta k ma odvisno ker žanr gledaš ane, če okej neko grozljivko al pa neko znanstveno fantastiko je pač boljš gledat v kinu, boljši so efekti, glasnejše je, slika je boljša, ločljivost je pa ko pridejo vn itak kvaliteta filma tut na televiziji al pa če jo uzamš s partisa ful slabo, tista cam verzija ane.«

Te kaj zmoti ob obisku kina?

»Ja mogoče to ane k folk zamuja ponavad, mislm po navad tko rečemo itak so uni predfilmski, itak si pet deset minut lah zuni še, pa pol pridš in ne prideš pravi cajt, mislm dost jih pride tko, potem hodijo pol pred tabo notr in pač ne vidš al pa kej. Mogoče to da ostane svinjsko vse na koncu, se mi zdi tok kultura ljudi da pospravjo za sabo al nek. To je vedno, v Koloseju sploh je sranje po tleh, kokic, papirčkov, to sm izrecno občutljiva.«

Omenila si žanr, katerega pa po navadi gledaš doma?

»Pač doma gledam bolj serije oziroma tko random filme če slučajno zasledim kej na teveju. V kinu pa sej pravm bolj grozljivke, kakšne znanstveno fantastike, pustolovke, akcije mogoč bolj v kinu.«

Se ti kakšni elementi izkušnje gledanja filma doma izgubijo ali pa so morda kakšne prednosti gledanja filma doma? Kako gledaš doma na film?

»Pač elementi se zgubijo zarad same slike, ozvočenja, efektov ane, razn če maš tist hišni kino pa še tist ni tko fajn. Prednost je ta, da lahko daš na pavzo kadar češ, da greš lahko na wc mogoč lah ješ več zraven al pa nevem kej podebatiraš mogoče ampk ja to je to.«

Gledaš po navadi film doma sama, v družbi? Opiši izkušnjo gledanja filma doma.

»Pač po navad gledam zvečer pred spanjem, učasih sama učasih s fantom, tut nevem če kdo pride, sestra ponavad gledamo včasih kak film zvečer, tko bolj v družbi kot sama no.«

Prek katerega medija pa gledaš film?

»Po navad gledam prek računalnika, ko si potegnš s partisa oziroma iz kerkol pač. Drugače mam tut tist časovni zamik na teveju tko da če me res neki interesirala si kej za nazaj pogledam, redko kdaj pa v živo no. Nikol skor v živo.«

Če bi povzela, kaj naredi zate izkušnjo gledanja filma doma boljšo ali slabšo?

»Pač ja ni, gledanje filma doma je pač tko neka rutina ane, preden zaspiš al pa zvečer da se mal umiriš gledaš film al pa mogoč tko sploh ga ne gledaš nekje gori v ozadju, kot neka navada ja. Pač v kinu je useen nek običaj k greš, ne tok pogosto, s fantom al pa nevem ob kakšnih priložnostih kak rojstn dan, obletnca. Če z družino mogoče. Tko pač nek kulturni un pomen ma bolj zame. Ni vsak dan.«

Intervju 7

Spol?

»Ženski.«

Starost?

»Dvaindvajset.«

Kraj bivanja?

»Begunje na Gorenjskem.«

Status?

»Študent.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Recimo ene dvakrat trikrat na mesec.«

Katere kinematografe obiskuješ?

»... Ljubljana tlele Kolosej.«

Še kakšne v kraju, kjer bivaš?

»Kranj pa Cineplex.«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino?

»Ob posebnih (smeh).«

Kakšne pa so te priložnosti?

»Ne pač tko če kej praznujeva s fantom al pa če je res hud filma, al pa če mi je dolgčas.«

Bi lahko trdila, da je druženje motiv?

»Druženje ja.«

Kolikšen delež filmov gledaš doma in kolikšen v kinu?

»Doma recimo osemdeset procentov tm pa dvajset.«

Kako gledaš na filme doma in kako v kinu?

»... kako gledam? Kva kako gledam.«

Kako izgleda izkušnja gledanja? Opiši izkušnjo obiska kina.

»Ja gud mi je v kinu to, da je pač vse ful veliko pa hudi zvočniki, ful bolj kot doma, pribije res un efekt, doma pa nevem, lahko ležim, aveš.«

Kako doživljaš filma doma? Kateri elementi se ti morda izgubijo, kaj ti je boljše?

»Jaa doma nevem, doma sem lah bolj sproščena, ker sem lah v trenirki. A je gud to? Mislm nevem.«

Mogoče še v smislu, gledaš doma v družbi, sama?

»Doma gledam sama in v družbi.«

Kateri žanr po navadi gledaš doma?

»Dramo.«

Kaj pa v kinu?

»Dramo.«

Torej ne vpliva nič na tvojo izbiro?

»Ne.«

Opiši gledanje filma doma.

»Ja valda velikrat prekinem, če grem scat (smeh) al pa če si grem za jest iskat. Mislm malkrat se zgodi da dejansko cel film u šusu pogledam, ane, u kinu si pa itak prisiljen da tm gledaš do konca, ane, razen če greš po kokice umes.«

Prek katerega medija po navadi doma gledaš film?

»Misliš prek računalnika? Ja to. Največkrat«

Še prek česa drugega?

»Ne.«

Okej, hvala.

»To je to.«

Intervju 8

Spol?

»Ženski.«

Starost?

»Enaintrideset.«

Kraj bivanja?

»Semič.«

Status?

»Študent.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Redko.«

Približno?

»Trikrat na leto.«

Katere kinematografe obiskuješ?

»Cineplexx Novo Mesto.«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino?

»Če je res premiera nekega filma k ga že ful dolgo čakam.«

Se pravi bolj zaradi sporeda?

»Spored, tako.«

Kolikšen delež filmov pogledaš doma in kolikšen v kinu?

»Osemindvetdeset procentov doma pa dva procenta v kinu (smeh). Je to realno?«

Kako gledaš na filme doma in kako v kinu, kako zgleda izkušnja? Na primer si v družbi, sama?

»V družbi tu in tam. Ja odvisno od zvrsti.«

Žanra?

»Ja od žanra tko.«

Kateri žanr pa gledaš po navadi doma in kateri v kinu?

»Doma po navadi gledam... ma ne v usakem primeru zberem sebi kul film. Ne ne morm razlikovat, enako je, enako je.«

Kateri žanri pa so to?

»Drama, triler ... drama pa triler.«

Kako zgleda izkušnja obiska kina, če jo opišeš.

»V kakem smislu?«

Kaj ti naredi izkušnjo posebno, te kaj zmoti?

»Hm, Izku... zdej gremo recimo pozitivno. Pozitivno mi je vzdušje zarad same tehnologije.«

V kakšnem smislu?

»Ja nevem efekti ja, zvočni, vizualni pač to. Doma je pa udobneje.«

Kaj te pa mogoče zmoti v kinu?

» ... «

Če te kaj?

»Pa me ne. Mogoče samo oddaljenost, da se je treba tja odpeljat. Ampak veš, to je zdej zarad mojega kraja bivanja.«

Kako doma doživljaš gledanje, se ti kakšni elementi izgubijo v primerjavi s kinom?

»Ja edin te zvočni pa vizualni efekti. Pač ni take tehnologije, nemore bit tok naglas pa te zadeve.«

Kako gledaš doma film, v družbi, sama? Ali vmes ustaviš in prek katerega medija?

»Vse to. Aja, prek katerega medija, prek zunanjega diska na televiziji. Zdej me boš tle kriminalizirala, ne smeš povedat da si dounloudam filmov. Mislm k to ni kul, ne smeš tega pisat, al smeš?«

Ni tako občutljivo še pri nas, kot na primer v Nemčiji.

»Okej, ja pač jz si jih zdovnloudam prek neta in si jih pogledam prek zunanjega diska po televiziji. In gledam in sama in v družbi in vstavljam vmes in v v kosu včasih tut tri filme, če mam cajt, čiz odvisno.«

Kaj ti naredi izkušnjo boljšo ali slabšo doma ali v kinu, kaj ti jo v kinu naredi posebno?

»Sej pravim, edin kar mi je kul doma je to, da si res čiz udobn, se zlekneš in si pogledaš film.

Ampak zdej so te novi filmi mislm kini k tut v njih je lepo pa udobno.«

Se ti še kakšen element od efektov doma izgubi?

»Ne, ne nč, nč tazga. Jz nism tok zahteven človek (smeh), men je kul.«

Potem bi bilo to vse.

Intervju 9

Spol?

»Ženski.«

Starost?

»Enaindvajset.«

Kraj bivanja?

»Domžale.«

Status?

»Študent ja.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Zelo redko. Bi rekla da petkrat na let.«

Katere obiskuješ in ali so v kraju, kjer bivaš?

»A ne, v Ljubljani, se pravi 15km stran približno ... ponavad grem ja Kolosej.«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino?

»Ob kakšnih rojstnih dnevih, k se mogoče doug časa s kom ne vidm, k je kakšn tak zanimiv film k se pol z družbo odpraumo, to.«

Je torej druženje največji dejavnik?

»Ja, ja. Nikol nisem šla sama v kino.«

Kolikšen delež filmov pogledaš doma in kolikšen v kinu?

»Bi rekla da kr osemindvetdeset procentov zihr doma.«

Kako gledaš na filme doma, kaj ti pomenijo?

»Sama načeloma televizijo zlo mal gledam, zdej ker pr nas je piratstvo mal drgač lahka velik bolj velik ... a lah od začetka začnem ta vprašanje? Čak kaj je biu vprašanje, sori...«

Kako gledaš doma na film in kako v kinu?

»Zdej sama doma televizijo zelo redko gledam, zdej če pogledam kakšen film ga gledam, si ga zloudam k pri nas to ni tok, mislm je nezakonit, ni lih kazni pa neki ane, tko da je piratstvo mal bolj ... kako naj rečm ...«

Sivo področje?

»Nekak, ne preganjajo tok no, tako da če hočm če pogledam kakšen film si ga pač zloudam, televizijo da bi čakala na uro ker je nevem v petek zvečer en film to nkol ne nardim. Je pa tko da zelo redko da se jz spravm film gledat, pogledam, velik pa gledam serije no.«

Koliko v povprečju pogledaš filmov na mesec?

»Da pogledam film prou na mesec?«

Recimo, ali pa na teden.

»Ja pr men res prevladujejo serije, tko da bi rekla da pogledam deset filmou na mesc pa še to mislm da pretiravam.«

Kako doživljaš obisk kina, kaj ti ga naredi posebnega, kaj te zmoti?

»Amm jaa ziher morjo bit kokice zraven pa kokakola, to je nekak tist k... nisi u kinu pa ne gledaš filma če nimaš zraven kokic, k jih poješ že predn se film začne ane (smeh). Tko da kaj, kaj me zmoti v ponudbi ...«

Če te kaj.

»Mislm, da je zelo ogromn pa te načoti pa ni da ni, mislm da je ponudba dost velika.«

Kaj pa med samim filmom ali pa v celotni izkušnji? Kaj ti jo pa naredi posebno?

»Posebno mogoče pač najbolj mi je tist k nekak se počutiš ful mejhnega k nekak maš ful velik v velki dvorani si, ful velik zaslon, zaslon platn je in nekak mislm da najbolj mi je to da se družiš da se lahko vmes, mogoče edin kaj me vmes zmot je neprimerni komentarji drugih gledalceu ane. Da bi pa kej tko me v sami dvorani, pa nism mela nikol nobenih slabih izkušenj, da bi podnapisi zaostajal pa kej tazga, da bi rekla da tehnično ni ustrezal, to nism mela nikol problemov. Je pa mogoče edin kar me je kdaj zmotl, ampak to ni pač od samih kinematografov narobe ane ampk da kdaj že nekak mislš da je filma konc pa se še oblečeš pa greš že vn iz dvorane k vidš da je še en deu ane. Da je pač neki malga še (smeh).«

Ko si omenila veliko platno, se ti takšni elementi ob ogledu filma doma izgubijo ali so tam tudi določene prednosti?

»Ja seveda je neki čiz družga, če gledaš doma, sploh jz k gledam na računalniku če že pogledam film, itak so efekti nevem, grozljivka nikol nau tok grozna doma kokr je pač u kinu, čeprav maš občutek, da si v družbi ampak useen zvok, tist učink k da tist gromk glas to je tko, res kot sm rekla, počutš se mejhnga in to je tak učink.«

Kaj ti naredi gledanje filma doma boljše?

»To da sm lah u pižami recimo (smeh) pa da sm lah sproščena da mislm velik bol da ne rabim bit v kavbojkah, okej to recimo, v kavbojkah mislm v trenirki lih ne grem u kino, če že grem, k sm rekla se ponavad tut podružmo mau, sploh pa v Ljubljano lih ne bom šla v trenirki vseen ...

tko da mogoče predvsem to da nisi omejen na čas, to je kar velika prednost, ker tm je ta pa ta ura morš bit tm, ogledaš si in pol je gužva k pridš not k greš ven, ampak tut to je neki pač, nebi prakticirala to vsakič k grem film pogledat, ampak tko za družbo pa ja, za druženje.«

Zakaj se pa odločiš za ogled filma doma?

»Cenovno. Predvsem to, da bi vsakič plačevala... da si lah ogledam film, mislm da neb finančno čez pršla. Amm čeprou ne pogledam tok filmov, kar uredu da je piratstvo še dovoljeno (smeh), ker ja, mislm da bi velik, še manj filmou pogledala če nebi. Pol pa sej pravm, zmeri zraven še kšno pijačo pa to pa te meniji vseeno niso tok pocen za nas študente ane. Vseen krneki nanese če se odločš za obisk kina.«

Doma gledaš film za prosti čas?

»Ja, čeprou se kdaj tut zberemo s prjatli pa z družbo pa doma pa doma pr komu pač pogledamo kakšn film.«

Kateri žanr gledaš doma, kateri v kinu, ali vpliva kaj na tvoje odločitve?

»Mislm, da u kinu še nism gledala grozljivke, da po navad grem zmer kakšno komedijo pa tko zarad tega ker je pač družba, zmer gremo kej tazga pogledat da se kej nasmejimo, da gremo pol še na pijačo, da se tko nasmejimo, doma sej doma tut gledam to recimo tut grozljivke, tut trilerje pa to take psihološke mene zanima, ampak to sej pravm to, take, kako nej rečm zamorjene filme oziroma take s težko tematiko nebom šla gledat v kino, sploh pa ne z družbo ker pol si tko... mal slabo volje, pa da ti za mislit v tem smislu pa to če si z družbo pol lahko tut pokvar večer rečmo.«

To je vse.

Intervju 10

Spol?

»Ženski.«

Starost?

»Enaindvajset.«

Kraj bivanja?

»Kranj.«

Status?

»Študentka.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Bolj redko pa še takrat k se mi kakšn film zdi tko vreden ogleda ga raje ne grem gledat no, čeprov sm bla zdej v zadnič recimo pol leta da sm bla dvakrat pa se mi zdi to kar velik no.«

Katere kinematografe obiskuješ?

»Kolosej al pa Cineplex, kakšne te manjše, sploh še nikol nisem bila no.«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino?

»Kadar je torek in je kino dan (smeh).«

Tudi zaradi cenejše vstopnice?

»Ja ja, ker itak pač pol še nabaviš hrano zraven, pa pol hitr nanese na dvajset evrov (smeh).«

Zakaj se odločaš za obisk kina, kakšni so motivi?

»Bolj tko mislm iz dolgčasa pa pač ker je čiz drugačn filing če ti doma gledaš film al pa če ga pač v kino pogledat, pol pa pač da ne delava s kolegico skos eno in isto se pač kdaj odločiva da greva v kino pa mal postaviva rutino na glavo.«

Torej prosti čas in druženje?

»M-m (pritrdilno).«

Kolikšen delež filmov pa pogledaš doma in kolikšen v kinu?

»Devetindevetdeset procentou doma, čeprou bolj serije gledam kokr filme, pa mogoč en procent v kinu.«

Koliko približno pogledaš filmov na teden ali mesec doma?

»Sej pravm bolj serije gledam, filme mogoč tri na mesec, recimo.«

Kako gledaš na filme doma ali v kinu? Kaj ti pomeni gledanje in zakaj se odločaš zanj?

»Ene si pogledam zato ker mi je prišlo na uho da so to filmske klasike in jih morjo usi pogledat, tko da ubistvu večino filmov ki sm jih doma pogledala, jih nism tko za razvedrilo ampak tko pač res, joj, neznam povedat, pač res zato ker eni filmi so taki k bi si jih mogu usak člouk pogledat.«

Gledaš doma filme v družbi ali sama?

»Več al manj sama ja.«

Kako doživljaš obisk kina? Kaj ti naredi izkušnjo posebno, kaj te mogoče zmoti?

»Najboljšo izkušnjo naredi vonj po kokicah, k tko še preden sploh dobiš karto k že stopiš notr in zavohaš une kokice in dobiš tist filing da si že tm.«

Kaj pa te, če te, zmoti?

»Zmot me nakonc k je konc filma in vsi vse pustijo in je vse razmetan, to me pa zmot. Al pa kakšen folk k se ful naglas smeji v kinu pač. Mislm sej so ene stvari pr filmu smešne, da se naglas zasmеjiš sam niso pa use (smeh). Ampak pač eni si kr dajo duška.«

Se ti kakšni elementi izgubijo pri gledanju filma doma?

»Ne kvečjem pridobiš čene družga pač un zvok pa una veličina platna pa vsga pač res naredi svoj učinek no. Se mi zdi, da tut k gledaš u kinu si bolj skoncentriran na film kokr si doma,

pač doma ga daš na pavzo, greš si za jest iskat, greš na wc, mal na telefon vmes pogledaš in pol se ta gledanje filma doma zavleče v tri dni. Ne pa u dve uri kokr u resnic film traja. Tako da ma kino tak nek svoj čar, vsaj men.»

Prek katerega medija gledaš film?

»Na računalniku več al manj. Čeprou mamo sicer ta zamik tut na televiziji da načeloma bi lahko za nazaj gledala filme sam ... nevem no.«

Kaj ti doma naredi boljše ali slabšo izkušnjo?

»Zarad efektov, edin je pa plus da pač ležiš v pač nevem postli in gledaš film. Že v kinu je že to k maš kr čevlje gor pa tko si oblečen vse ponavad ne glih v trenirko al pa kej, ni lih tok udobn, sam ...«

Kateri žanr gledaš doma in kateri v kinu?

»Ja ubistvu zdej kar sem šla v kino gledat je sta bile dve čist različne stvari, pač en je bil ta Hostar k je čiz komedija ne, am ta ta drug je pa ta Inferno, k je pa bolj bla drama, triler, akcija. Tko no, čiz odvisn, načeloma me sam kakšne grozljivke ne privlačjo ful. Al pa uni filmi 1960 tega se tko, izogibam (smeh).«

Doma torej gledaš bolj enake žanre?

»M-m (pritrtilno).«

To je vse.

»Jej.«

Intervju 11

Spol?

»Moški.«

Starost?

»Devetindvajset let.«

Kraj bivanja?

»Ljubljana Bežigrad.«

Status?

»Zaposlen.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Dokaj pogosto. Mensezdi da enkrat na tri tedne zadne čase.«

Katere obiskuješ?

»Kino Bežigrad.«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino?

»Po navad k je kakšn nov film ala znanstvena fantastika, vsi te večji k zdej prihajajo al pa kakšna taka zanimiva komedija ampak tko pač, k se nas nabere, k so taki filmi k se nas par nabere pa gremo skupi na burger pa na film.«

Se pravi za prosti čas in druženje?

»Tako je.«

Kolikšen delež filmov pogledaš doma in kolikšen v kinu in zakaj?

»Moram rečt da kr če gledam oboje, večino kr doma amapk nevem recimo da ... V kinu so tut tko većinoma so novejši filmi, če hočeš kakšne starejše gledaš morš doma pogledat, drgač ni.«

Vpliva torej spored na te odločitve?

»Ja spored, pa tut ne najdeš usakič družbe da bi šou v kino pa kaj boš pol tm sam v kinu delu.«

Kako gledaš doma in v kinu na filme, kaj ti predstavlja izkušnja?

»Lih to, doma je ubistvu bolj udobno, doma lah ustaviš film kadar hočeš, pripraviš si kokice, nevem, še zmer pa nevem lahko pogledaš kakšn bolj globok film tut doma pa se čiz noter padeš pa neki naučiš pa to no. Kino je pa to kar more bit ubistvu dons kino, kino kot izkušnja. Da ni ubistvu samo ogled filma ampak da je zraven še neki, tko k recimo Kino Bežigrad so zdej pripravl maš še zraven burgerje, pivo, pa ful majo zabavne promocije za nove filme in greš ke, se prvo usedeš s prijatli, prvo poješ burger, greš skupi pogledat film in pol poklepetaš pač. More bit neki več kokr ti ponuja to če bi si sam doma pogledu.«

Ti to naredi izkušnjo posebno?

»Mhm (pritr dilno).«

Kaj te zmoti v kinodvorani?

»Morm rečt da prej k smo še kdaj šli v Kolosej pa to no, me je zmotl k je blo tko tako sterilno, korporativno, pač prideš ke kot po tekočem traku te dajo v dvorano pa vn, za sabo pa mogoče še fašš eno grupo mladostnikov k se cel film derejo, glasno prežvekujejo in podobne stvari in to mi je tut všeč, ker se to zelo zelo manj pogosto dogaja zdej v teh manjših kinodvoranah. K pač ljudje pridejo gledat film ne pa govort zravn.«

Kako pa recimo v primerjavi s tem doživljaš film doma? Se ti kakšni elementi izkušnje izgubijo, kakšni pridobijo?

»Hm ... ta je pa dost zakompliciran vprašanje...nevem, mogoče sam to. Ja tudi k res vidm prednost pol pr kinu, da je še to druženje zraven, da je kot skupinska izkušnja ne. Drugače pa kar se tiče samega ogleda filma, če gledam tko da se poglobiš v film, zanaliziraš pa te zgodba pelje mi je pa dost podobno oboje.«

Kaj pa iz strani učinkov?

»Ja mislm tuki pa morm rečt če je res kakšn tak epski film z hudimi scenami sgi pa to, je boljš gledat v kinu zato k dejansko maš un ogromen ekran, ozvočenje je boljši, čeprou nevem, če bi mel domači kino sistem bi blo mogoče drugač (smeh).«

Katere žanre gledaš doma in katere v kinu?

»Morm rečt da kr podobno najraj mam itak znanstveno fantastiko, fantastiko, drame, grozljivke, grozljivke grem mogoče bolj redko gledat v kino ampak sam zarad tega kr jih dost mal ljudi mara (smeh).«

Torej zaradi pomanjkanja družbe?

»Ja ja. Ampak načeloma pa nism tok zbirčn pr filmih no. Dobr film mi je dobr film, se lih ne omejujem spet tok na žanre.«

Prek katerega medija doma gledaš filme?

»Preko računalnika.«

Še kaj, kar naredi tvojo izkušnjo doma boljšo ali slabšo od izkušnje kina?

»Čiz to, ta stvar, mislm, najbolj taka smešna stvar ampak res uno da si lahko vmes zapavziraš, skočiš na wc (smeh), prineseš za pit, k pač v kinu te ne čakajo, v kinu pač k se usedš notr pogledaš do konca. Pa tut doma se da včasih mal bolj udobno namestit vseen (smeh).«

Doma gledaš v družbi ali sam? Se kdaj s prijatelji dobite za ogled filma?

»Včasih smo se velik več no, da smo se dobil pr prijatlu pa film pogledal zadne cajte pa bolj ne aa načeloma bolj sam doma pogledam kej.«

To je vse, hvala.

Intervju 12

Poveš svojo starost?

»Štiriindvajset let.«

Kraj bivanja?

»Komenda pri Kamniku.«

Status?

»Na magisteriju pač podiplomski, študentka!«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Enkrat na dva mesca al pa tri.«

Katere po navadi obiščeš?

»V Kranju Cineplex al pa Kolosej v Ljubljani.«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino?

»Pa tko za vikend, al pa petek. Tko.«

Zakaj se odločaš za obisk kina?

»Amm zakaj? Prosti čas, razvedrilo.«

Greš po navadi torej zaradi druženja?

»Ja, pač po navad grem s fantom.«

Kolikšen delež filmov pogledaš doma in kolikšen v kinu?

»Mm...«

Kolikokrat na teden pogledaš film doma?

»Enkrat recimo. Pač ne tok. Tko da ja pač, nevem, mislim, lah bi rekla da je kr tko petdeset petdeset.«

Kako gledaš filme doma, sama, v družbi, prek katerega medija, opiši.

»V družbi, prek računalnika pa prek televizije povežem z računalnika...«

Kakšna je izkušnja gledanja filma doma?

»Uredu (smeh). Pač pa k lah pač ustaviš vmes pa to pač je boljš pač lah bolj prilagodiš sebi pa tko. V kinu pa pač nemorš ne.«

Kakšna je pa celotna izkušnja obiska kina? Te morda kaj zmoti?

»Ja pač uro maš določeno in si že s tem omejen ne, pa pač nevem pač moreš čakati v vrsti za vstopnice pač če ne naročiš prek spleta pa ja pač nisi sam si v gužvi pa lah je tut pač nevem nemorš dat stvari zravn pač sedeža pač pa tko...«

Te še kaj drugega zmoti med filmom ali pa v sami ponudbi?

»Pač ja ni tok na izbiro različnih filmov, pač tist kar je je, pač kar pa tebe zanima doma pa lah sam si dovnoudaš pa pogledaš.«

Po navadi vzamete še kakšno pokovko, pijačo?

»Ja obvezno! Kokice.«

Kaj zate naredi izkušnjo obiska kina posebno?

»Pač glasnost pa velikost platna ... pa tko.«

Kako pa doživljaš film doma? Se ti kakšni elementi filma izgubijo?

»Pač tut in vizualni in kak se reče ... pač ... no.«

Efekti?

»Ja vizualni efekti in zvočni so mogoče boljši v kinu kokr pač doma ker pač nimam tok, nimam hišnega kina (smeh).«

Kakšen film gledaš doma in kakšen v kinu?

»Dobro vprašanje, dost podobn no pač, znanstvena fantastika, trilerji, krimi komedija zlo redko, tko no.«

Se glede žanra tudi odločaš za ogled filma doma ali v kinu?

»Jaa zdej če je kak aa kaka akcija al pa kak 3D pač grem rajš v kino pogledat.«

Se torej bolj glede na spored odločiš za obisk kina?

»Ja, recimo. Pa tko kok je vizualno atraktivno in dinamično mogoče pač grem pol rajš v kino gledat kokr doma kr mogoče je pač drugačn efekt kokr sm prej rekla, glede vizualnih in zvočnih učinkov.«

Potem doma bolj drame in podobne?

»Ja mislm, sej lah tut te, ampk večji učinek je mislm da u kinu, pa boljša izkušnja.«

To je vse.

Intervju 13

Starost?

»Triindvajset.«

Kraj bivanja?

»Ljubljana.«

Status?

»Študentka.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Okrog dvakrat na leto.«

Katere pa po navadi obišeš?

»Kolosej, Kinodvor, to je pa to.«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino?

»Ob kakšnih priložnostih? Bolj al manj sam če se s prijatli, z prijatelji zmenimo, da si gremo ogledat kakšn film, drugač pa, nič, ob nobenih posebnih priložnostih.«

Zakaj se še odločaš za obisk kina?

»Ravno zaradi tega, da se s prijatelji družimo, ne ravno zarad tega da si posebej želim ogledat kak film ker to ponavadi počnem doma ampak ravno zaradi tega, da se s prijatelji podružimo, da, ker dandanes vsi hitimo in nimamo toliko časa.«

Torej spored ne vpliva toliko na odločitev obiska kina?

»Bolj ali manj ne. Razn če mi je res kak film, dobro tistega itak ne izberem.«

Kolikšen delež filmov gledaš doma in kolikšen v kinu?

»Kolikšen delež?«

Da, torej zdaj si omenila, da hodiš dvakrat letno v kino.

»Torej tak to je ubistvu devetindevetdeset procentov doma pa en procent v kino.«

Kolikokrat na teden pogledaš film doma?

»Am pač zlo pogosto gledam serije em drugače pa ...«

Kaj pa film?

»Prou na filme se osredotočamo?«

Da.

»Dostikrat gledam pač na vlaku za domov, v Maribor in v Ljubljano. Drugače pa nevem pomoje ene tri na teden.«

Kako gledaš na filme doma in kako v kinu?

»Pač men predstavljajo filmi ubistvu kot eno obliko sproščanja pač in jih ravno zaradi tega doma gledam vedno, mislim ko imam prosti čas, ali pa nevem ko jem kosilo ali pa kakšne takšne stvar si vedno prižgem, mislm itak gledam na računalniku, tak da ... nevem, zlo pogosto, nevem (smeh).«

Kakšna je doma ta izkušnja gledanja filma? Ali na vlaku recimo?

»Da si prenesem najprej pač določene filme preko partisa am nevem si pripravim kakšne prigrizke in potem nevem največkrat v postelji, ker je najbolj udobno (smeh).«

Doma gledaš v družbi ali sama?

»Bolj ali manj gledam sama doma, pač ja. Z družbo ravno hodim bolj ali manj v kino sam to je zlo redko.«

Kaj vpliva na tvoj izbor filmov doma?

»Kako na izbor filma, pač gledam to kar je men všeč gledam bolj ali manj akcije, kriminalke, drame, znanstveno fantastiko, izogibam se grozljivk ...«

Katere gledaš v kinu ali žanr vpliva na odločitev?

»Ubistvu ne vpliva, gledam ubistvu v kinu kar mi je všeč.«

Kako doživljaš celotno izkušnjo obiska kina?

»Celotno izkušnjo. Vstopnico vedno kupim pri oknu kina, pač ne kupujem prek spleta ... pač, po nakupu vstopnice se pač odpravimo s prijatelji še po po te kokice in kokakolo, klasika, tradicija amm potem ...«

Te kaj mogoče zmoti v ponudbi, med filmom?

»Kako v ponudbi?«

Te morda zmoti na primer cena vstopnic?

»Ne, ker ne hodim pogosto v kino in me ne zmoti toliko cene. Pač ravno ne hodim toliko v kino tut ker je preveliko družba mislm množica ljudi. Veliko ljudi se tut med sabo pogovarja

in sem tut že velikokrat pri svojih prijatlih opazla, sicer zelo ne maram in me zelo moti če mi pač nekdo govori med filmom. Amm kaj še takega. Pač velikokrat tut sedeži niso udobni. Medtem k se doma lahko namestiš kakorkol želiš. Sem že tut ja velikokrat se zgodilo da so bili potrgani sedeži pač, grozno uglavnem. Tut to žvečenje med filmi, kokice, srkanje kokakole. Predvsem pa me moti tut te ti oglasi na začetku ki so res zelo predolgi. Mm...«

Kaj pa iz pozitivne smeri, kaj ti izkušnjo naredi posebno?

»Predvsem to veliko platno, ker pač doma gledam na računalniku tisto res, majhen računalnik emm ...efekti. Am pač bolj se vživiš pomoje. Ja. Pač bolj pristno da si tam. Tak da.«

Se ti zdi, da se kakšni elementi izgubijo doma ob ogledu filma?

»Ja mislim da se ja.«

Kaj ti doma naredi izkušnjo boljšo?

»Pač realno doma potem se itak izgubijo še zarad tega ker je velikokrat prekineš, delaš vmes kakšne druge stvari, nevem jaz si velikokrat tut vmes dam pavzo in ga grem nadaljevat am drug dan al pa kaj takega, ni zdaj tisto, da bi se res odločila zdaj bom pa do konca pogledala. Včasih tut zaspim zraven ... je pa tut glasovno. Pač prenosniki niso tok zmožni kot pa tisti zvočni efekti v kinu ...«

Torej doma gledaš preko računalnika?

»Ja, realno pač televizijo v Ljubljani itak nimam. Tako da, ja.«

Prek katerega medija pa na vlakcu gledaš?

»Tudi preko računalnika.«

Omenila si tudi, da se voziš v Maribor, si med vikendi tam?

»Ja.«

Obiskuješ kakšne kinematografe v Mariboru?

»Ja ubistvu pač tut enako kot v Ljubljani grem pač z enimi, mislim s prijatelji v Ljubljani grem včasih v Ljubljani v kinu, s prijatelji v Mariboru grem pa pač v Mariboru. Obiskujem pa enako pač Kolosej. To je pač tam najbolj klasična. Nimamo ubistvu nobenih takšnih primerov kot je Kinodvor in Kino Bežigrad.«

Kako doma gledaš filme?

»Ubistvu doma, v Mariboru mam televizijo ampak je ubistvu ne uporabljam. Enako gledam pač filme na računalniku razen pač s starši ob kosilu ali ob večerji imamo včasih prižgano televizijo in gledamo kakšen film. Se pač ob kosilu ne ugasne televizije tako da gledamo iz jedilnice v dnevno.«

Ko si omenila obisk Kinodvora, se ta izkušnja razlike od obiska Koloseja? Tudi tam na primer vzamete hrano in pijačo?

»N ubistvu tam pa ne gremo po nobene prigrizke, pač klasična voda. To je ubistvu bolj, samo res, to je bolj tradicija pri Koloseju pa teh pač ...«

Multipleksih?

»Multipleksih ja.«

Te v Kinodvoru kaj zmoti ali ti kaj naredi izkušnjo posebno?

»Ne ubistvu so mi sam filmi so mi bolj pri srcu, bolj všeč.«

Torej zaradi sporeda?

»Ja.«

To je vse.

Intervju 14

Starost?

»Trideset.«

Kraj bivanja?

»Ljubljana.«

Status?

»Am vau, študentka.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»... okej, približno enkrat na mesec.«

Katere kinematografe pa po navadi obišeš?

»Cineplexx v Kranju ali pa Kolosej.«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino?

»Ob večernih priložnostih impulzivnega veselja do gledanja aktualnega filma (smeh). Kaj da fak (smeh).«

Zakaj se odločiš za obisk kina?

»Prosti čas.«

Kolikšen delež filmov gledaš doma in kolikšen v kinu?

»Sedemdeset doma in trideset v kinu.«

Približno koliko filmov pogledaš na teden ali mesec?

»Dva na teden torej osem na mesec.«

Kako gledaš na filme doma? Kako zgleda izkušnja gledanja?

»Kavč, blizu je wc, em, dobr televizor je, bolj sproščeno pa bolj domače. Kot recimo v kinematografu.«

Vmes kakšna hrana, pijača?

»Ustavljam za wc, to je ful velika prednost ... za (smeh) jah. Tut kdaj kej prigriznem seveda.«

Kako doživljaš celoten obisk kina?

»Razburljivo, nova lokacija, nova dogodivščina, veselje do filma, ogromen ekran.«

Kakšna je celotna izkušnja obiska kina?

»Najprej karte, potem pa če je še kej časa se podružimo potem pa gremo v kino, kino in potem gremo domov z polno glavo novih idej.«

Vzamete kakšno hrano, pijačo?

»Ni tako aktualno, kakšen impulziven impulzivna želja po kokicah drgač pa ne.«

Te kaj ob obisku kina zmoti? Mogoče v ponudbi, med filmom.

»Ponudbi. Kaj k prodajajo al kaj?«

Morda cena kart, med ogledom kina?

»Ne ubistvu sm kr zadovoljna. Pač želimo si vsi manjše cene, da se kej prišpara. Se mi zdi, da Cineplexx še posebi poskrbi se mi zdi da se bolj, se mi zdi da se več vložil v sliko in v sedeže in v prostor in v zračenje in vse, mogoče je tut od dvorane odvisno. No to je fenomenalno. Ne zadovoljna. Ful.«

Kaj ti naredi izkušnjo posebno?

»Vse skupi, in film in un adrenalin k ga morm videt od tega da spremenim lokacijo, da vidim kakšne nove ljudi da ... nevem.«

Tudi druženje?

»Ja zarad druženja v prvi vrsti. Deljenja izkušenj.«

Se ti kakšni učinki doma izgubijo?

»Niti ne. Zato k je tut oddaljenost važna. Zvok mogoče surround system pogrešam, čeprou tut to bi se dal doma narest. Al pa nevem.«

Ti kaj naredi izkušnjo doma boljšo kot pa v kinu?

»O seveda lahko sem naga (smeh).«

Kakšen žanr po navadi gledaš doma in kakšen v kinu?

»V kinu po navadi akcije pa kašne take res hude zgodovinske al pa historične, magične k res, filme k zahtevajo veliko sliko pa velik barv pa te vse zasuje tko pf. Doma pa vse, od komedij do usga živga, kašno grozljivko kdaj sam to tok ne. Na psiho mi preveč deluje.«

To je vse.

»Jej!«

Intervju 15

Starost?

»Triintrideset.«

Kraj bivanja?

»Ljubljana.«

Status?

»Zaposlen.«

Kako pogosto obiskuješ kinematografe?

»Približno enkrat na mesec.«

Katere pa obiskuješ?

»Kolosej v Ljubljani, večkrat pa Cineplexx v Kranju.«

Ob kakšnih priložnostih se odpraviš v kino?

»Po navadi greva s punco na zmenek v kino.«

Zakaj se pa še zmeraj odločata za obisk kina?

»Zato da mal spremeniva lokacijo, da je izkušnja mal drugačna, pa tut zato da gledava film na večjem platnu z boljšimi efekti kot doma.«

Kolikšen delež filmov gledaš doma?

»Osemdeset procentov.«

Kako doživljaš celoten obisk kina, opiši izkušnjo.

»Ja tko, najprej mal vožnje tja, potem kupiš mogoče še kašne kokice, se usedeš, namestiš in gledaš in uživaš v velkem platnu in v dobrih zvočnih efektih.«

Te kaj zmoti med ogledom filma?

»Ja, lahko me zmot če kdo kašna visoka oseba sedi pred mano pa ne vidim platna, pa ubistvu še edina stvar k me zmot lahko je klima če je preveč al pa premal prižgana da me zebe al pa da mi je vroče.«

Kako pa doživljaš ogled filma doma?

»Ja doma je vse skp bolj sproščeno, lahko ležim na kavču am si pripravm kej za pit za jest zraven, lahko dam pavzo vmes, tko, je bolj sproščeno vse skupi.«

Se kakšni elementi izkušnje gledanja filma doma izgubijo ali so kakšne stvari boljše, kot udobje?

»Paa nevem, mogoče je mal več tega adrenalina pa doživetja v kinu zato k je vse skup bolj

naglas kot pa doma, doma ne gledamo tok naglas filme. Am pa ker je ekran večji pa sploh kakšn 3D film, da še več te tega doživljaja v samo gledanje.»

Prek katerega medija pa po navadi doma gledaš film?

»Prek televizije, mislm, ja. Televizija.«

Kaj pa naredi izkušnjo obiska kina posebno?

»Predvsem to da zamenjaš lokacijo pa da nekam greš da se odpravš mal ven iz kavča še kam drugam ane. Da nardiš tko mal izlet it tega, nevem.«

Kakšen žanr po navadi gledaš doma in kakšen v kinu?

»Ja ponavadi doma čiz vse žanre, v kinu pa ponavad neki tazga k ma zlo dobre te posebne efekte special effects, dobro grafiko, nevem, zvok, pač bolj kašna akcija, seprav znanstvena fantastika tut kašna komedija kdaj no.«

Zakaj se doma odločaš za ogled filma, kaj ti predstavlja?

» Sprostitev. Ubistvu, ja.«

To je vse.